The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexiko ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi būti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų orekės gausamos per laiką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kazgeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite taip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 25 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 23 d. Sėjos (June.) 1905 m. — Metas XIII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija.

Klausymas užbaigimo jau antri metai besitraukiančios Azijoj karės terp Maskolijos ir Japonijos dar neišsiaiškino. Sumuštas japoniečių caras sukasi kaip musė, įpuolusi į vandenį, kad tik viešai nereiktų prisipažinti, kad jo armiją sumušė japoniečiai. Ant pirmutinio Amerikos prezidento atsiliepimo su pasiulymu tarpininkystės prie užmezgimo tarybų, caras atsakė, jog sutinka paskirti iš savo pusės komisiją išklausymui Japonijos geismų, taigi mat visą dalyką baudė teip iškreipti, kaip daro ir tuli musų korespondentai aprašanti kokius atsitikimus musų gyvenime. Caras mat stengėsi visą dalyką teip perstatyti, kaipi kad Japonija butų sumušta ir prašytų užbaigimo karės. Japonija, vienog, per prezidento Roosevelto tarpininkystę gavusi tokį Maskolijos atsakymą, atsisakė paskirti savo tarybų komisorius, bet pareikalavo, kad caras skirtų ne tik išklausyti, ko japoniečiai nori, kadangi tą caras gerai žino, bet kad komisoriams daleista butų vesti tarybas, derėtiesi, arba priimti Japonijos reikalavimus. Taigi mat carui nepasisekė perstatyti Japoniją už pergalėtą kraštą, bet turėjo pats prisipažinti pergalėtu.

Iš tikro, rodosi, kad caras, pradėdamas tarybas, norėjo vien laiką laimėti, gal kad galėtų ant karės lauko atgabenti daugiau kareivių, arba gal kad atitolinti laiką sugrįžimo pergalėtos, pažemintos savo armijos iš Mandžurijos, kuri, vieton ginti caro sostą, gali kreiptiesi prieš carą, kadangi daugumas vargo ir nelaimių, kokios ją pasiekė Mandžurijoj, paeina vien iš nedorumo paties caro ir jo tarnų. Baisi nelaimė laukia carą ir visą jo veislę, kada kareiviai tą supras.

Kadangi pasirodė, jog nesiduoda užbaigti karės neprisipažinus, kad Maskolija likosi sumušta, tai caras pradėjimą tarybų vėlino, kaip galėdamas. Pirmiausiai derėjosi, kad Paryžiuj butų vedamos tarybos, kur atvažiavimui japoniečiams reikia poros mėnesių laiko. Žinoma, caras geidė, kad kol nepasibaigs tos tarybos, Mandžurijoj apsistotų mušiai, kad bent per tuos kelis mėnesius Oyama nemuštų maskolių. Žinoma, tokį reikalavimą japoniečiai atmetė. O tuos kelis mėnesius apsistojimo karės, matyt, caro ministeriai norėjo sunaudoti privežimui naujų kareivių. Carui tarnaujanti laikraščiai jau pradėjo jieškoti pamatų pertraukimui pradėtų tarybų. Jie pirmiausiai pagarsino, buk Linevič pranešė, jog nė jis, nė kiti jenerolai nesutinka ant užbaigimo karės; kareiviai net žada maištus pakelti, jeigu jiems butų atimta proga sumušti japoniečius; dabar, buk, Linevič, Kuropatkin, Kaulbars ir kiti caro jenerolai užtikrina, jog sumuš japoniečius. Bet tokius užtikrinimus caro jenerolai garsino ir tą-syk, kada juos kiekviename susirėmime mušė japoniečiai, todėl ne labai jau kas net pačioj Maskolijoj tiki tokiems užtikrinimams, bet mano, kad jie iš tikro ne jenerolų nuo karės lauko atsiųsti, bet padirbti Peterburge caro dėdžių, kurie bijosi pasekmių pabaigimo karės ir sugrįžimo kariumenės; ant telegramų pravardės Linevičo, Kuropatkino ir kitų, caro dėdžių padirbti. Gal tokiame spėjime ir yra daug teisybės, kadangi apie norą vesti karę toliau pačių kareivių svetimų laikraščių korespondentai visai ką kitą rašo: korespondentai rašo, kad atsitinka Mandžurijoj pasipriešinimai čielų regimentų, nenorinčių eiti mušin.

Išderėti maskoliams apstabdymą karės Mandžurijoj iki šiol nepasisekė. Mušiai ten po senovei atsitinka. Londono laikraščiai pagarsino telegramą, atėjusį iš Mandžurijos, buk visa armija jenerolo Linevičo iš visų pusių likosi japoniečių apstota ir buk japoniečiai, traukdami artyn, spaudžia vis labiau maskolius.

Jeigu, vienog, žinia apie apstojimą Linevičo armijos butų neteisinga, tai vis gi kiti apsireiškimai rodo, kad Oyamos viskas jau prirengta didėliam mušiui ir jeigu maskoliams nepasiseks išmelsti apstabdymo karės, vėl reikia laukti didelio mušio, kuris jau gal ir prasidėjo. 16 d. berželio maskoliški raiteliai bandė užpulti ant japoniečių stovyklų po Kujusha, bet jų užpuolimą lengvai numušė; tą pačią dieną vidurys japoniškos armijos išvijo maskolius iš Liojangvapajingo, kur buvo 5000 maskoliškų raitelių ir 20 kanuolių. Maskoliai paliko čia 80 užmuštų, o pašautus paėmė, kurių turėjo but kelis kartus daugiau. Taigi, matyt, čia buvo jau gana diktas mušis, ne užilgio reikia laukti susirėmimo visų kariaujančių pusių pajiegų, japoniečiai nori pirm pradėjimo tarybų išvyti maskolius suvisu iš Mandžurijos ir nustumti nuo Vladivostoko, apvaldyti Charbiną.

Londono laikraščiai garsina, buk dabar Oyama turi ant 100000 kareivių daugiau negu Linevič, o kaip iki šiol, net prie lygių pajiegų pergalė vis buvo visada japoniečių pusėj, tai dabar, turint japoniečiams ant 100000 kareivių daugiau, niekas neabejoja, kad Oyama sumuš caro jenerolus, nepaisant ant visų jų pasigyrimų.

Į Yiukau atėjo žinia, buk terp maskoliškų kareivių Charbine apsireiškė cholera, nuo kurios kas dieną miršta po 100 žmonių, žinoma, maskoliškų kareivių, kadangi chiniečių mieste jau mažai teliko.

Pereitą panedėlio dieną pas prezidentą Rooseveltą atsilankė pasiuntiniai abiejų karę vedančių tautų. Japonija per savo pasiuntinį apreiškė, jog jos atstovai gali atkakti Washingtonan ant tarybų pradžioj rugpiučio. Apsistojimo karės Japonija nereikalauja, tas paeis nuo Maskolijos. Šalininkai karės Maskolijoj dabar stengiasi žmonėms įkalbėti, jog Linevič sumuš Japonijos armiją ir per tai Japonija turės geresnes statyti išlygas. Oyama, vienog, užsiliki ant savo kareivių, kaip užsitikėjo Togo savo laivynei. Maskoliai gali gi teip ant Linevičo apsirikti, kaip apsiriko ant Rožd̦estvenskio ir Nebogatovo. Tą neužilgio pamatysime, kadangi, jeigu nė viena pusė nereikalaus apstabdymo mušių, didelis mušis aplinkinėse Kirino ir Charbino bus neužilgio. Oyamos kariumenė pradėjo žengti jau pryšakin, didėliam mušiui iš jo pusės viskas prirengta.

Revoliucija Maskolijoj.

Garsi žemiečių deputacija atkako Peterburgan su užgyrimu ant susirinkimo Maskvoj, nors tą susirinkimą buvo uždraudęs laikyti garsus Trepov. Deputaciją tą caras priėmė Peterhofe; tai gi mat jis apleido jau Carskoje Selo. Prie žemiečių atstovų prisidėjo dar Peterburgo miesto atstovai. Vadovu deputacijos buvo kunigaikštis Trubeckoi; jis laikė kalbą carui, kalbą laikė teipgi Peterburgo atstovas Federov. Abudu kalbėtojai perstatė carui dabartinį Maskolijos padėjimą. Caras padėkavojo delegatams už jų besistengimus įstumti vėl Maskoliją į tikras vėžes. Labai gailestavo, kad karė Azijoj teip daug nelaimių atgabeno, ypač gi gailestavo, kad apart karės, užgimė dar maištai Maskolijos viduriuose, kas turi ne mažą įtekmę vedime karės. Caras pasakė, apart to, kad jis atsakančiame laike nori sušaukti žmonių atstovų susirinkimą ir prašė deputacijos apie tai pranešti, pagarsinti teip miestuose, kaip ir kaimuose. Klausymas tik, kada caras laikys reikalingu sušaukti rodon žmonių atstovus? Tas gal but dabar, arba už kelių dešimčių metų. Kaip dabar pasirodo, caras nepriverstas, žmonėms nieko gero neduoda, o dar gi priverstas, jeigu ką duoda, tai tą išreiškia teip neaiškiai, kad iš tikro matyt, jog jis nieko žmonėms duoti nenori. Garsi jo žmonėms pripažinta tikėjimo laisvė iš tikro nėra tai laisvė, paliuosavo tik jis tikėjimiškas ceremonijas nuo policijos globos, daleido stačiatikiams, priskirtiems su prievarta prie stačiatikystės, išpažinti seną tikėjimą, bet tikėjimišką propagandą, prikalbėjimą pripažino tik stačiatikiškam tikėjimui. Ukėsiškų tiesų katalikams teipgi nepripažino tokių, kokias turi stačiatikiai. Daleido Lietuvoj, Baltrusijoj ir Mažrusijoj katalikams pirkti žemę, bet tik nuo katalikų ne nuo maskolių. Apie daleidimą katalikams užimti urėdus Lietuvoj, caro manifeste nė nepaminėta. Tai gi iš tikro teip rando garbinami paliuosavimai, caro manifeste suteikti nemaskoliams, yra teip menki, teip mažos vertės, kad jeigu tas butų kur kitur, apie tokius paliuosavimus nieks nė nekalbėtų. Už tuos menkus paliuosavimus caras ant garbinimo visai neužsipelno. Paliuosavimai tie ne duoti žmonėms iš gero noro, bet iškovoti žmonių sunkia ir besitraukiančia per metų eiles kova.

Beje, rando laikraščiai garsino, buk Lietuvoj caras daleidžia pradinėse mokyklose mokinti vaikus prigimtoj vaikų kalboj. Dabar gi, pasirodžius pilnam caro manifestui, ir tas pasirodo neteisybė: caras vien katalikiško tikėjimo daleidžia mokinti prigimtoj vaikų kalboj, teipgi pradiniuose skyriuose, jeigu ką tik atėjęs į mokyklą vaikas nesupranta visai maskoliškai, tulus žodžius daleidžia paaiškinti ir lietuviškai arba lenkiškai. Daleidžia mokinti lietuviškos kalbos tose mokyklose, kur didesnė pusė mokintinių bus lietuviai.

Taigi mat caras duoda žmonėms ne tą, ko jie reikalauja, bet trupinius, kokiais tulam laike tikisi nors dalį mažai suprantančių ir mažai reikalaujančių nuraminti ir tą dar gi išreiškia teip neaiškiai, kad vietiniai administratoriai visada gali niekan paversti caro manifeste išreikštus paliuosavimus nemaskoliams. Už menkus paliuosavimus lietuviškai kalbai Lietuvos mokyklose mes ne carui privalome dėkavoti, bet Lenkijos mokyklų vaikams, kurie, štraikuodami, privertė carą berti niekam netikusius trupinius ir lietuviams. Lietuviai mokintiniai iš tikro nė neprisidėjo prie štraiko lenkų mokintinių.

Maskolijoj dar vis štraikuoja studentai ir profesoriai augštesnių mokyklų. Profesoriai nesutinka pradėti lekcijų, kol nebus duota laisvė Maskolijos žmonėms. Randas, matyt, nesirengia tą profesorių reikalavimą išpildyti, o kad savo pusėn patraukti profesorius teipgi nesitiki, tai atsišaukė į Vokietijos universitetų docentus, kviesdamas juos nuo rudens skaityti lekcijas Maskolijos universitetuose ir specijališkuose institutuose, bet vokiški docentai atmetė maskoliško rando pakvietimą.

Pereitą sanvaitę tuluose Maskolijos kraštuose buvo teipgi kruvini susirėmimai laisvės draugų su kariumene. Ant Kaukazo buvo vėl armeniečių skerdynės, ant kurių rando agentai užsiundė mahometonus. Braste gi kareiviai mušė žydus. Smarkus maištai buvo Lenkijos mieste Lodz, kur gana daug yra vokiečių darbininkų. Čia kelios ypatos likosi nušautos, o daug likosi sužeistų.

Prancuzija.

Pereitą sanvaitę nesutikimai terp Prancuzijos ir Vokietijos teip buvo pakilę už Morokko ir kitus dalykus, kad be mažo neužgimė vėl baisi karė terp Prancuzijos ir Vokietijos. Prancuziškos kariumenės oficierai, paleisti ant tulo laiko, gavo prisakymą gryžti tuojaus į savo regimentus. Geležinkeliai gavo prisakymą parengti vagonus pergabenimui kariumenės į rytus. Pamatęs besirengimą prancuzų karėn, Vokietijos randas nusilenkė ir paliovė statęs begėdiškus, įžeidžiančius prancuzus reikalavimus.

Svarbiausi nesutikimai buvo ne už Morokko, bet už paslaptą sutarimą terp Anglijos ir Prancuzijos. Vokietijos randas reikalavo, kad Prancuzija nesijungtų nė jokian ryšin, koks galėtų kreiptiesi prieš Vokietiją. Ant to gavo atsakymą, kad Prancuzija, kaipo neprigulmingas kraštas, turi tiesą daryti su kitais kraštais sutarimus su visokiais mieriais. Davusi tokį atsakymą kaimynui, Prancuzija buvo pasirengusi mobilizuoti kariumenę. Po tam tik Vokietija atsisakė nuo reikalavimo aprubežiuojančio laisvę Prancuzijos kaipo neprigulmingos viešpatystės ir dar gi pažadėjo Prancuzijai nekenkti prie išrišimo Morokko klausymo, jeigu ji sutiks dalyvauti terptautiškoj konferencijoj Vokietijos užmanytoj. Be pritarimo Prancuzijos tokia konferencija negalėjo atsibuti, kadangi Anglija, Maskolija, Amerika, Išpanija, Italija ir Austrija pažadėjo joje dalyvauti vien tą-syk, jeigu dalyvaus Prancuzija.

Dabar, rods, nesutikimai terp Vokietijos ir Prancuzijos neišdilo, bet tik truputį sumažėjo; gal dar jie vėl pa sididinti. Anglijoj mano, buk Vokietija nori priversti Prancuziją pradėti karę, kol Maskolija užimta Azijoj, arba priversti ją su visu išsižadėti savo siekių šiaurinėj Afrikoj.

Skandinavija.

Dar iki šiol galutinai neišsiaiškino, kas užgims iš atsiskyrimo Norvegijos nuo Švedijos. Jeigu Švedija norėjo per karę Norvegiją palaikyti ryšije, tai tą norą išnaikino visi organizuoti Švedijos darbininkai, kurie priešinasi karei, o darbininkų organizacijų pajiegos ir įtekmė Švedijoj labai didelės. Prieš darbininkų norus randas nedrysta nieko daryti.

Dabar laikraščiai praneša, jog Švedija sutinka už karalių Norvegijai duoti trečiąjį sunų Švedijos karaliaus. Norvegai užtikrina, kad jų atsiskyrimas buvo reikalingas sudrutinimui Skandinavijos, kadangi tik esant laisvai Norvegijai galima bus iš visų trijų Skandinavijos viešpatysčių: Švedijos, Norvegijos ir Danijos sutverti ryšį atsigynimui nuo svetimų priešų, ko prie nesutikimų Švedijos su Norvegija sutverti nebuvo galima.

Isz Lietuvos.

Iš Vilniaus.

31 d. gegužio, ruimuose Vilniaus piešimo mokyklos likosi parengta paroda abrozdų ir piešinių mokintinių minėtos mokyklos. Terp esančių parodoj abrozdų geriausi yra piešiniai Mijekovskio, Gothelfo, Meškučio ir Gruenblatto.

Vilniaus gubernijos bajorai išreiškė carui padėkavonę už suteiktas lenkams neva malones. Na, tie, matyt, nežino ką daro.

Laike priverstino pardavimo už skolas esančių Lietuvoj dvarų, šįmet aukcijonuose dalyvaus ir lenkai.

Apšvietimo ministeris prisakė Vilniaus mokslinio apskričio viršininkui, kad tikėjimo mokslo ekzaminai lietuvių butų laikyti lietuviškoj kalboj, jeigu mokintiniai lietuviai to reikalaus.

Musų kunigai garsina, buk caras pripažino laisvę tikėjimo. Išgrauž! Jis to nepripažino; priešingai, atsiliepdamas į Lenkijos jeneral-gubernatorių, jis smarkiai bara per daug vilčių dėjusius ant jo manifesto. Savo atsiliepime į Varšavos jeneral-gubernatorių, caras paaiškina, jog Maskolijoj, taigi teippat Lietuvoj, kaip ir Lenkijoj, vien stačiatikiškas tikėjimas, kaip ir pirma, turi laisvę besiplatinimo, kitiems uždrausta prikalbinėti kitaip tikinčius priimti nestačiatikišką tikėjimą; stačiatikiškiems gi popams viskas daleista, net ir prievarta. Taigi už tą manifestą garbinti carą nėra ką. Pajudino kalnus, o pagimdė mažą pelaitę.

Vilniaus fotografai padavė darbdaviams sekančius reikalavimus: darbo: vasaros laike nuo 9 val. iki 6 val., žiemą gi nuo 9 iki sutemai ir po valandą laiko ant pusryčių ir pietų; atsilsio subatoms arba nedėlioms; kas metą paliuosavimo nuo darbo po dvi sanvaiti su alga; pakėlimo algų ant 30–40%; dvigubų algų ant didelių švenčių; apsirgus, algas kad gautų per mėnesį laiko; geresnio pasielgimo darbdavių su darbininkais; kad darbdavys be priežasties negalėtų prašalinti nuo darbo darbininko; kad užgimusius nesutikimus pavestų tam tikslui sutvertam santaikos sudui. Daugumas fotografų tuos reikalavimus priėmė ir štraikavę fotografai sugryžo prie darbo.

Gyvenanti Vilniaus gubernijoj žydai, priėmę stačiatikišką tikėjimą, pulkais atsišaukia į gubernatorių su reikalavimu, kad jiems, pasiremiant ant caro manifesto, butų daleista sugryžti į žydišką tikėjimą. Matyt ne iš gero noro jie perėjo į stačiatikišką tikėjimą.

Gegužės 18 d. prisiekusiam advokatui Jonui Vileišiui, leista Vilniuje, su cenzuros leidimu, išleidinėti lietuvišką laikraštį. „Lietuvos Ukininkas", kurio bus toks programas:

1) Valdžios pranešimai ir paliepimai.

2) Įvairus straipsniai apie ukio reikalus.

3) Apie pienininkavimą, gyvulių veisimą, daržoves ir apie kitas ukio šakas.

4) Ukiškos draugijos, sindikatai, prekių kainos ir visokios pramonės ir prekybės žinios.

5) Visoki pasiteiravimai apie ukio dalykus.

6) Paveikslai.

7) Apgarsinimai.

Laikraštis išeis kas sanvaitė ir Vilniuje be pristatymo į namus kaina 2 r. 50 k., o su pristatymu Vilniuje ir kitose valstybės vietose — 3 rubl. („Viln. Žin.").

Iš Vilniaus gubernijos.

Javai laukuose Vilniaus gubernijoj veik visur išrodo užganėdinančiai. Tik tuluose valsčiuose Disnos, Šventėnų, Ašmėnų, Vileikos, Trakų ir Vilniaus paviečių žieminiams javams užkenkė šalčiai, ypač žemumose daugelyj vietų rugiai iššalo. Rugiai prasčiausiai išrodo Ašmėnų ir Trakų paviečiuose.

Gubernijos kaštais Vilniaus gubernijoj bus padirbtos trumpos pliantų alkunės: nuo Vilniaus į Meišogalą; nuo Birštonų iki prienemuninio plianto, nuo Danilovičių iki stacijos Voropajevo. Padirbimas tų pliantų kaštuos apie 250000 rubl..

Iš Žaslių, Vilniaus gub..

4 d. gegužio Žasliuose siautė baisus gaisras, kuris išnaikino didesnę pusę miestelio namų. Tukstantis žmonių neteko pastogės ir turtų. Sudegė daugybė namų ir negyvenamų triobų. Blėdį gaisro padarytą skaito šimtais tukstančių rublių.

Miestelyj ir jo aplinkinėse smarkiai siaučia šiltinės, o ant vietos nėra daktaro.

Iš Minsko.

Darbininkai Maskvos-Brasto geležinkelio varstotų atsišaukė į geležinkelio užveizdą išreiškdami, jog nori užbaigti štraiką ir grįžti prie darbo. Dalį štraikuojančių darbininkų, matyt, sumanesnius, be jų noro, paėmė į Baranovičių geležinkelių batalijoną, taigi į kariumenę. Mažiau išmananti nusigando ir dabar nori štraiką užbaigti. 29 d. gegužio varstotuose prasidėjo darbai, darbininkai dirba ant senų išlygų.

Borisovo pardavyklų pagelbininkai perdavė darbdaviams savo reikalavimus: kad vasaros laike dirbtų 12 val., o žiemą 11 val. ir pakėlimo algų; prašalinti nuo darbo pagelbininką darbdavys kad galėtų tik pritarus specijališkai komisijai; mokėti algą ir laike ligos; prašalinti nuo darbo darbdavys gali tik apreiškęs dviem sanvaitėm pirma; nevartoti pagelbininko už tarną, siuntinėti su siuntiniais; dvigubų algų šventėse; geresnio apsiėjimo su tarnaujančiais.

Minske sustraikavo: kurpiai, pančekadirbės, ir darbininkai medaus leidyklų „Trepel"; štraikai staliorių pasibaigė.

Minsko stalioriai krikščionys pareikalavo 9 val. darbo dienos ir geresnių algų. Tokius jau reikalavimus darbdaviams padavė teipgi kalviai ir darbininkai dirbanti popierosų dirbtuvėse.

Iš Slucko, Minsko gub..

Pardavyklų pagelbininkai, žinoma, beveik visi žydai, atsišaukė prie darbdavių reikalaudami pagerinimo buvio. Jie reikalauja: 12 val. darbo dienos, didesnių algų ir kad jų darbdaviai neverstų dirbti to, kas prie jų pareigų nepriguli.

25 d. gegužio sustraikavo siuvėjai; daugumas kitokių darbininkų sugryžo prie darbo.

Iš Lietuviško Brasto.

Pereitą sanvaitę Lietuviškame Braste buvo smarkus minių susirėmimas su policija ir kariumene. Susirėmime daug žmonių likosi užmuštų ir sužeistų, terp užmuštų, kaip valdžia garsina, yra vien žydai. Valdžios agentai paskui stengėsi minias užsiundyti ant žydų ir tas joms iš dalies pasisekė, tik jie ne krikščioniškas minias užsiundė ant žydų, bet kareivius. Kada kareiviai pradėjo daužyti ir plėšti žydų kromus ir namus, gana ilgą laiką valdžios nesikišo. Brastas, vienog, yra tvirtynė, čia yra kelios dešimtys tukstančių kareivių. Su toms pajiegoms, jeigu valdininkai butų norėję, butų plėšimo galėję nedaleisti; bet jie ilgai visai į žydų mušimą nesikišo.

Iš Dinaburgo, Vitebsko g.

Po štraikų čianykščiose dirbtuvėse, didesnė dalis darbininkų sugryžo prie darbo. Darbdaviai truputį pakėlė darbininkų algas ir sutrumpino darbo laiką. Odų išdirbyklose ir briežiukų dirbtuvėse pakėlė darbininkų algas ant 25% ir sutrumpino darbo laiką ant trijų val.

Orlovo-Rygos geležinkelio varstotai likosi uždaryti, nuo darbo paleido 400 darbininkų.

Iš Liepojaus.

Laike dievmaldystos vienoje čianykštėj liuterioniškoj bažnyčioj, atėjo 10 ginkluotų vyrų ir pradėjo šaudyti iš revolverių į sakantį pamokslą pastorių ir gana sunkiai jį pašovė. Pastorius mat savo pamokslnose tankiai keikė ir niekino besipriešinančius carui revoliucijonierius.

Iš Kauno.

3 d. berželio Kauno gimnazijoj pasibaigė egzaminai; katalikai egzaminus tikėjimo mokslo laikė jau šįmet: lenkai — lenkiškoj kalboj, lietuviai — lietuviškoj.

Iš Šiaulių, Kauno gub..

Šiaulių gyventojai atsišaukė į pačto užveizdą su meldavimu įtaisyti garde telefonus; iš syk atsišaukė 40 ypatų, norinčių savo namuose turėti telefonus. Kituose kraštuose ne tik tokiuose miestuose kaip Šiauliai, bet net po kaimus yra telefonai. Valdžios visur stengiasi palengvinti žmonių susinešimus, Maskolijoj daro atbulai.

Iš Prusų Lietuvos.

5 d. berželio garsų lietuvių pasveikinimą pasivedančiam Vokietijos sosto įpėdinini padavė žinomi lietuviški išgamos: Tilžės gimnazijos mokintojas Kuršatis ir pastorius Gaigalatis. Jie gal už tai gaus paaugštinimus ir orderius, bet ką gaus lietuviai, už kurių pinigus pasveikinimas likosi parengtas? Žinoma, už tai nuo valdžių sulauks naujų prispaudimų.

27 d. gegužio per Eitkunus į Prusus iš Maskolijos atkako 29 japonai. Juos mat maskoliškas kariškas laivas buvo pagavęs netoli salos Jeso. Bet kad jie buvo ne kareiviai (terp jų buvo ir keturios moterys) tai net teip mažai paisantis ant terptautiškų tiesų maskoliškas randas turėjo paleisti, bet visgi jie išbuvo Maskolijoj 8 mėnesius.

Iš Londono.

Subatoje, 27 d. gegužio, atsibuvo Silvertowne susirinkimas lietuviškosios Londono parapijos, ant kurio pribuvo visas parapijos komitetas, kn. Talmontas ir nemažai teip-sau žmonių-parapijonų. Kaip visur ir visada, teip ir čia, pirmą vietą užėmė kunigas; pasinaudodamas iš suteikiamų jam privilegijų, kaipo autoritetas, daugiausia, žinoma, ir kalbėjo.

Štai ką užmanė kunigas:

1) Kad Silvertowniečiai atidarytų kokį nors kliubą — su gėrymais, arba ir be gėrymų, bent tik butų vieta susirinkimams.

2) Parengti naudai parapijos balių.

3) Nueiti keturiems vyrams airių bažnyčion ir paprašyti vietinio klebono daleidimo sakyti subatoms lietuviškai pamokslus.

4) Pareikalauti nuo buvusio kolektoriaus, I. Šečkaus, surinkti nuo Silvertowno lietuvių pinigų, kurių jis parapijos kason neįmokėjo.

Ant galo kn. Talmontas papasakojo apie caro malones: „Maskoliška valdžia suteikusi Lietuvai daugybę mylistų: panaikinusi pašportus, „davusi" spaudą, suteikusi pilną laisvę tikėjimo dalykuose, kad net maskoliai (pravoslavai — tėmyk!) galį priimti katalikystę be jokių kliučių, daleidusi vartoti lietuvišką kalbą visose mokyklose ir tt.."

Laukėme, ar kartais kunigėlis, apskelbęs viršminėtas mylistas, neužgiedos „Bože caria chrani", bet vėltui: teip kunigėlio jausmai sujudo, kad net nebegalėjo ištarti daugiaus nė žodžio.

Spangutis.

Tauliečiai ir tautietės!

(Atsišaukimas.)

Lietuva vargsta ir stena po Maskolijos jungu jau 110 metų. Lietuva kantriai kentėjo skriaudas, daromas jai Katarinos II, Povilo I, Aleksandro I, Mikalojaus I ir vėlesnių Maskolijos pusiau patrakusių carų, o tuomi la-

biaus subarbarėjusios biurokratijos.

Amerikoje ir Europoje vergiamos tautos veržėsi į laisvę, ir galiaus pasiekė savo mierį. Pietinės Amerikos viešpatystės: Miksika, Chili, Brazilija ir daugelis kitų įsteigė respublikas; Europoje: graikai, belgai, serbai, bulgarai ir t. t., įgijo savistovumą. Vienintėliai Maskolijos meškino letena netapo sutrupinta bėgije devyniolikto šimtmečio ir terp kitų pavergtų tautų, męs, lietuviai, tebenešame svetimą, barbarišką jungą.

Atėjo ant galo valanda pagabi išsiliuosavimui. Kilo maskoliškai-japoniška karė. Maskolių kariumenė, kurioje po prievarta daugelis musų brolių tarnauja ir gyvastį deda už nususųsį carizmą, neatstovi galiaus, teip vadinamų, Azijos barbarų: laivynės skęsta mariose, armijos, kaip rudenyj medžių lapai, krinta ant žemės. Žmonės, ypač darbininkų luoma, ilgai miegoję, prabudo, pasidairė ir po visus plotus imperijos pradeda reikalauti sau tiesų. Atsigarsi aidas liuosybės teipgi tarpe pavergtų tautų: finų, lenkų, latvių, mažrusių, net totorių bei kirgyzų.

Męs gi lietuviai, kurių net vardą carai Maskolijos uždraudė vartoti oficijališkai, teippat neatsiliekame nuo kitų tautų užpakalije. Ir kaip galėtų buti kitaip? Ar ne musų kalba tapo išguita iš mokyklų žemesnių ir vidutinių! Ar ne musų universitetas Vilniuje tapo uždarytas, knygynas ir lietuvių metrika pavogta Maskolijos valdžių ir išgabenta į Peterburgą ir Maskvą? Ar ne lietuviams, po lenkiška priedanga, tapo uždrausta žemė pirkinėti, urėdai užimti? Ar ne musų religiškos nuomonės buvo mindžiojamos po kojų? Ar mes teismuose, kaipo lietuviai galėjome kur surasti teisybę? Valdžia sakosi — musų žmones nuo baudžiavų atliuosavusi.... Bet kas mokėjo dideles sumas išpirktines iki šiam laikui nuo 1866 m.? Prieg tam paliuosuosuojant neva nuo ponų, kas 1864 ir 1865 m. nuslopino musų žodį spausdintą, kas uždraudė steigti draugystes, daryti susirinkimus, net namie tykiai mokintiesi? Kas tukstančių tukstančius musų ramių žmonių po kaimus ir miestus kratė, jeigu ne Maskolijos carų valdžia!

Liepos mėn. 1903 m. S. L. L. išsiuntinėjo atsišaukimus ministerijoms visų civilizuotų šalių, kad ilgiaus nebegalima kęsti teip šuniškai barbariškos priespaudos. Žinoma, „civilizuotos" ministerijos nesiteikė atsakyti, nes mat civilizuotiems parupo Chinija, Morokko, Filipinai ir kitos aukos, neįstengiančios atsilaikyti prieš „civilizacijos" ginklus: bibliją, degtinę, kanuoles!

Taigi šiądien viena iš „barbariškų", kaip, teip vadinanami, „civilizuotiejie" malonėja vadinti, tautų, Japonija, atėjo prispaustiemsiems pagelbon. Jų ginklai pasirodė geresniais už šventas ikonas ir už ginklus „civilizuotos" Maskolijos. Nors ir nenorėtų, Japonija sėja sėklą naują — valnybę, bent terp nuskriaustų Maskolijos tautų. Subruzdo darbininkai, subruzdo tautos, pasipylė kraujas namie. Bet tas kraujas įgaivino krutinėse prispaustųjų viltis pasigelbėjimo, išsiliuosavimo iš žabangų.

Taigi ir męs, lietuviai, kurių burnos dar nėra užsčiauptos retežiais, kurie svetur apsigyvenę, įgiję bent žmogiškesnę stovynę, prišaukiame broliams ir seserims tėvynėje: kilkite, stokite petys petin, visi, kurie mylite laisvę! Kovokime už laisvą, liaudinę Lietuvą!

Tokioj valandoj musų reikalavimai turi buti aiškųs. Taigi reikalaujame: 1) idant dvarai, pagrobti nuo musų tautos bėgyje XIX amž., sugryžtų savastin musų tautos žmonių, ypač neturčių; ką maskolių valdžia pavogė ir dovanojo savo numylėtiniams, tegul šiądien vargdieniai gauna! 2) laisvė religijos turi buti pilninga visiems gyventojams; tegul kas tiki, arba netiki, tai ne valdžios dalykas! 3) lietuvių tautos rybose tegul visi gyventojai esti lygųs; neturi buti ponų, nė tituluotų ypatų; šalin grafai ir kunigaikščiai! Šalin kunigai ir vyskupai! Tegyvuoja tik žmonės! 4) lietuvių kalba teklėsti urėduose ir teismuose, teskamba ji pradedamose mokyklose ir gimnazijose, teatgija lietuviškas universitetas Vilniuje; 5) tegyvuoja Lietuvos rubežiuose laisvė spaudos, susirinkimų, draugysčių ir šutvių! Šalin visoki pančiai cenzuros ir administracijos! 6) teįvyksta lietuvių atstovų seimas Vilniuje, ir tegul jie sprendžia apie likimą lietuvių tautos; 7) tesusivienija Lietuva su Latvija, kaip brolis su broliu ir tegul įtekmės juos skiriančios nuo tiek šimtmečių prasmenga! ir 8) tegul liaudinė lietuviška respublika įsiviešpatauja, nepriklausminga nuo maskolių, lenkų ir vokiečių!

Tai yra musų idealas.... Sakysite — nepasiektinas? Bet kas galėjo tikėtiesi, kad Kubos sala, per tiek šimtmečių engiama išpanų, galėtų atgyti ir bujoti! Tačiaus vos 3 metai sukako nuo užgimimo tos respublikos, ten įvyko roma terp gyventojų ir šalies ekonomiškas pasikėlimas pažymus: bovelnos pramonė pakilo, prekyba vaisiais į svetimas šalis atneša daugelį milijonų; amerikonams atsitraukiant, likę buvo išdė vos 400-000 dol., o po trijų metų laisvės skaitoma yra i 30 milijonų doliarių! Geležinkelių linijos tapo įvestos, geltonasis drugys panaikintas. Salis ėmė žydėti. Gyventojų akys nušvito!

Taigi nušvis ir musų akys, kada Lietuva atsikratys nuo siurbėlių. Gana maskoliai ir kiti prisisiurbė musų kraujo. Atėjo valanda, kada męs ištarti galime: L i e t u v a l i e t u v i a m s! Lietuva tur buti laisva, liaudinė! Penėjome tranus iki šiamlaik, bet dabar tik bitėms, beje, Lietuvos darbininkams, tegul esti pelnas, laimė, laisvė ir gerovė ant lietuviškos žemės! Šalin tirionys, tepragmeg belaisvė!

TEGYVUOJA NEPRIKLAUTMINGA, LIAUDINE LIETUVA!

S. L. L. Komitetas, Philadelphia, Pa., 8 d. berž., 1905 m.

J. Naujokas, prezident., Madison Sq. Sta. 157, New York, N. Y.
A. Stanelis, vice-prezidentas, 24 West str., Newark, N. J.
Kun. Vl. Dembskis, sekretorius, 328 Federal str., Philadelphia, Pa.
Dr. J. Šlinpas, iždininkas, 328 Federal str., Philadelphia, Pa.
J. O. Širvydas, knygius, 412 Siegel str., Philad., Pa.

Isz Amerikos.

Vaisiai neužkantos.

Chiniečiai, už tiesas išduotas Amerikoj prieš chiniečius, ištikro pradėjo boycotuoti Amerikos tavorus; chiniški prekėjai terp savęs sutarė ir neima nė jokių amerikoniškų tavorų. Juo labiau Amerikos politikieriai rems tiesas ant neužkantos neamerikonų, juo daugiau atsiras kraštų, kurie panorės eiti chiniškų prekėjų keliais, o tąsyk išgiriama Amerikos gerovė, išdirbystė ir prekysta skaudžiai tą pajus. Nekentimas ir myniojimas žmoniškų tiesų niekada ir niekur gerų vaisių neišdavė, negali gerų vaisių atgabenti ir Amerikoj. Vaisius skriaudimo chiniečių renka šioje karėj maskoliai, bet maskoliai jau susiprato ir bent žino, kodėl chiniečiai nekenčia maskolių ir tarnauja japoniečiams; su laiku supras, jog negerą sėja sėklą ir Amerikos politikieriai. Vaisių neužkantos vienog umai negalima prašalinti, o jie daro didelę blėdį ypač neužkantą sėjantiems.

Tris kartus galima pasigerti.

New York. Aldermonas Jones, ant miesto rodos susirinkimo padavė užmanymą išduoti padavadijimą, kad sudas neturėtų tiesos bausti tokių girtuoklių, kurie per metus pasigerė tik trįs kartus. Toki gali but vien ant išsipagiriojimo nuvesti ant polijos stacijos, bet ne gali but sudžių baudžiami už pasigėrimą.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Albion, Ill. Netoli Golden Gate, Ill., iššoko iš rėlių pasažierinis Southern geležinkelio trukis. Prie to 3 ypatos likosi ant vietos užmuštos, o 30 tapo sunkiau ar lengviau sužeistų.

Midleton, N. Y. Netoli nuo čia, važiuojant automobiliu Rychardui Savyer, jo pačiai ir dviem sunum per Erie geležinkelio rėles, atbėgo trukis, automobilių sudaužė ir visas keturias jame buvusias ypatas užmušė.

ISZ Lietuviszku diryu.

Iš Montreal, Canada.

Pašelpinė. draugystė Lietuvių Montrealej, uždėta 1 d. lapkričio 1904 m. po vardu Susivienyjimo Canados Lietuvių, 11 d. berzelio užbaigė savo gyvenimą. Sanarių turėjo 34. Draugystė suiro dėl pasirodžiusio kasoj nepritekliaus $36.27. Iš to kįlo vaidai. Nuo užsidėjimo draugystės, jos prezidentu buvo Degutavičia. Jis nesirupino apie įvedimą kokios nors tvarkos draugystėj (apie tvarką privalo rupintiesi visi sanariai. Jeigu prezidentas ne pildo savo pareigų, juk sanariai visada gali jį numesti ir išsirinkti kitą. Rd.). Sanariai ne kartą ant susirinkimų reikalavo įstatų, charterio ir tt., bet Degutavičia įkalbinėjo, kad ant charterio reikia $200, o nėra iš kur gauti tokią pinigų sumą. Jis įkalbinėjo, kad tik keliant balius, galima reikalingus pinigus surinkti. $17 likcsių iširusios draugystės pinigų, knygas, pečetį nutarta padėti pas A. Zigmontą, pinigus išmokėti atsišaukiantiems buvusiems sanariams. Jeigu kas į pusę metu pinigų ne atsiimtų, apversti juos ant reikalų apšvietimo. Viršininkai draugystės, per kurių kaltę ji iširo (matyt, kad kalti ir sanariai. Rd.), ištariame nupeikimą.

Sanarys.

Iš Morgan, Pa.

Darbai eina, bet uždarbiai mažėja, kadangi darbininkų privažiavo daugiau, negu reikia. Pittsburg Coal Co. uždarė kastynes ir nežinia, kada jas vėl atidarys; dirba dabar tik trejos kastynės didesnės ir vienos mažos.

Apsivedusių lietuvių čia yra apie 30 porų, o pavienių bus dusyk tiek. Su prakilnesniais darbais jie nepasirodo, nė tautiški, nė darbininkiški reikalai jiems nerupi. Skaitančių laikraščius teipgi ne daug yra: skaito daugiausiai „Saulę" ir, žinoma, persiima jos tankiai persikeičiančiais nurodymais, nuomonių ne gali išsidirbti. Apie skaitymą pamokinančių knygučių nėra ką nė kalbėti, kadangi prie to ir „Saule" žmonių neragina, bet nuo to grasina.

Neseniai čianykščiai lietuviai sutvėrė pašelpinę Šv. Antano Dr-tę, bet iki šiol apie kokius nors svarbesnius tos draugystės darbus nieko negirdėt. Į ją priima ir anglijonus ir lenkus, slovakus, rodosi ir italijonus. Ant tokio lietuvių skaitliaus, kiek jų čia yra, rodosi, galima užlaikyt tvirtai vieną grynai lietuvišką draugystę, arba prigulėt prie Carnegie, kadangi nuo čia netoli.

Dzukas.

Iš Cambridge, Mass.

Lietuvių yra čia ne mažas burelis, tik gaila, kad jie nepasigarsina su gražiais darbais, bet tankiau svetimtaučiai mato peštynes terp vaikų vienos tėvynės, o paskui susipešusių provas. Tokiu budu peštukai užtraukia panieką ant lietuvių ir dargi sunkiai uždirbti pinigai patenka svetimtaučiams sudžioms ir advokatams. Iš to nė pats besitasanti po sudus, nė musų tauta ne turi jokios naudos.

Pereitos nedėlios dieną čia tuli lietuviai, betraukdami baltakę, kada nuo jos aptemo protas, pradėjo mušį ir mušėši teip narsiai, kaip maskoliai Mandžurijoj; į muštynes įsimaišė ir moterys. Kilo riksmas, ant kurio subėgo visi aplinkiniai gyventojai. Protingesniems vienog pasisekė besimušančius numalšinti. Bet ant rytojaus narsus kareiviai kreipėsi prie sudžios, kad juos sutaikytų. Dėdės kaltininką surado dirbtuvėj ir suareštavo. Abidvi pusės sude turėjo gerai pakrapštyti kišeniuose. Argi negeriau butų nors dalį tų pinigų apversti ant ko naudingesnio?

Katalikas.

Iš Baltimorės, Md.

11 d. berželio katalikiškoj lietuvių bažnyčioj, ant Pace ir Saratoga st., atsibuvo iškilmingas pašventinimas vėlavos Šv. Kazimiero Dr-tės. Iškilmėj dalyvavo lietuviškos bažnytinės ir svietiškosios draugystės, teipgi vokiška draugystė. Vėlavą krikštyjo kaip mažą vaiką, buvo net kumai. Po pašventinimui buvo puota dalyvavusiems iškilmėse. Alaus ir cigarų buvo gana.

Gerai, jeigu lietuviai rišasi į draugystes, organizuojasi, kadangi tik susiorganizavę, įgausim reikalingas dvasiškas ir materijališkas spėkas. Liaukimės todėl miegojęs, kibkime prie darbo, dirbkime ne ant saliunininkų naudos, bet ant naudos musų tautos! Kas stabdo musų darbą, tą raukime, išmeskime iš musų dirvos. Meskime nesutikimus ypač asabiškus, dirbkime, kiek tik pajiegos daleidžia, ant musų tautos labo, ant labo visų musų brolių!

K. Mikolaitis.

Iš Pittston, Pa.

Musų mieste susitvėrė lietuvaičių draugystė „Žiedas". Iš karto prisirašė per trisdešimtis sanarių. Mieriai draugystės: tuomlaikinis lietuvaičių susirišimas į vieną ryšį. Kiekviena sanarė, prigulinti prie draugystės, įmoka ant mėnesio dešimtį centų. Iš surinktų mėnesinių mokesčių sanarės parengia susirinkimus, pasilinksminimus, vasaros laike ekskursijas ir tt. Kaip matoma iš visko, tai lietuvaičių draugystė neturi mierių nė tautiškų, nė progresyviskų, žadinančių sanares prie apšvietimo ir laisvės. Na, o jai užsimezgus, atsitiko daug triukšmo. Mat trukdytojams kylančio žmonių susipratimo, nors ir ant pažiuros menkas susirišimas, jvaro daug baimės.

Musų klebonas turėjo medegos pamokslams per tris nedėldienius. 21 d. gegužio minėta draugystė turėjo pirmą išvažiavimą ant „Sybles Grove." Tai buvo pradžia visų piktybių. Tulos merginos, bažnytinės giedorkos, tapo išsauktos bažnyčioj viešai, apskelbtos niekšėms ir tt. Ir kunigėlį, vietoje perprašyti, jos atsisakė giedoti, pertai klebonas dar labiau įtužo. Sulaukus antro nedėldienio, 28 gegužio, atkartojo vien pirmus išsitarimus; o jau 4 berželio surėžė visiems iš eilės, kaltiems ir nekaltiems. Primindams apie „nukritusius žiedus", papasakojo apie juokingą atsitikimą, kur susirinkusios merginos iš Scranton, Pa., spardė buk vyrų kupures. Išbarė motinas, kurios leidžia savo dukteris ant karčiaminių susirinkimų, balių, ir užbaigė pamokslą išniekindamas Simano Daukanto draugystę, persergėdamas lietuvius, kad prie jos nepriguletų, kaipo dažančios lietuviams blėdį. Ant šių visų kun. S. pasargų galima but atsakyti: peikti ir niekinti blogai darančius yra pareiga kiekvieno doro žmogaus, bet apšaukti viešai viena ar antrą niekšu, nematant jo tikro prasikaltimo, nepersitikrinus, — yra tai darbas ištikro velniškas, nepaisant, nors tai darytų atėjęs iš dangaus aniuolas. Jei Scrantono parapijonės negražiai pasielgė, tai savo blogu pasielgimu negali pažeminti lietuvaičių Pittstono. Jas turi mokinti doros mokintojas ant vietos. Kalbėti į žmogų per kelioliką mylių yra tai vien aušinimas burnos. Tiesa, kun. S. priminė ir apie Pitstono merginas, lankančias karčiamines gužynes, bet tos gužynės traukėsi metai nuo metų, ir argi kun. S. tik šiądien jas butų pamatęs? Ant galo kokį susirišimą turi karčiaminės gužynės ir spardymai aukštyn kepurių su mieriais S. Daukanto draugystės? Pats kunigas S. žino, kad S. Daukanto draugystės mieriai yra vien pašelpa ligoje ir laidojimas mirusių. Šiuos darbus visas svietas pripažįsta už dorus. Argi musų doros mokintojas negali atskirti dorą nuo nedoro darbo. Kas link išniekinimo lietuvaičių draugystės, kun. S. teipgi tą padarė iš pikto noro, nematydams sau ypatiškos naudos. Reikia pasakyti trumpai ir aiškiai: kun. S. klausinėjo apie draugystės mierius, o merginos užmiršo paprašyti kunigelį už iždininką arba bent už dvasišką cenzorių, ir už tai pelė pagimdė kalną.

Gi....ts.

Iš St. Louis, Mo.

Lietuvių yra čia apie 20 apsivedusių porų, o pavienių bus apie 100.

Darbai eina čia ne geriausiai ir ne blogiausiai; kas nori dirbt, darbą randa. Gaila, kad musų broliai čia dar vis miega ir nesirupina apie tautiškus reikalus. Skaitančių kokius nors raštus teipgi čia mažai, apač merginos ne mėgsta skaityti ir per tai tankiai ant išjuokimo savę pastato, kaip tai vienai čia atsitiko, kurios ne norėjo nieks vesti, nors pirma gana ji puikavojosi. Bet tai privatiški reikalai, kokiais nėra ką laikraštį užimti.

Veselninkas.

Karė rytuose tikroj šviesoj.

Kad nupiešti skaitytojui aiškų ir tikrą stovį reikalų maskoliškosios biurokratijos tolyj[illegible]hose, pasinaudojami [illegible] žodžiais amerikoniško reporterio Richard Henry Little, patilpusių dienraštyj „Daily News", Chicago, Ill. 12 d. berželio, kuris, besitrindamas tarpe maskoliškos armijos, turėjo gerą progą prisistebėti jos pajiegoms, padėjimui ir dvasiai. Savo patėmijimą jis rašo šiteip:

„Rodosi negalimu suprasti Amerikos žmonėms tikrą padėjimą maskoliškų kareivių bei jurininkų. Per paskutinį didįjį mušį ant vandens ir pirma gavimo tikrų žinių iš Tokyo, daugelis laikraščių šitos šalies pagarsino atskaitas, buk Baltijinė laivynė sunaikino japoniškąją. Galimybės tame tiek tegalėjo buti, kaip ir kad sakytum, jog visų upių vanduo su viena nakčia iždžiuvo. Maskoliai nuo pat pradžios niekuomet nuturėjo progos laimėti, ar tai ant žemės ar ant vandens. Bet didkunigaikščiai ir maskoliškiejie šalininkai karės, per savo atkaklumą, kvailumą ir baimę nužudymo kiek savo galybės, privertė tautą kariauti, nors tas vistiek reiškė, ką išskirti dešimtis tukstančių nesumaningų kaimiečių, kurie išpildo eiles maskoliškos armijos. Nėra abejonės, kad didkunigaikščiai dabar pasiilgę sandaros, bet jie neišmano, kokiu budu prie jos prieiti.

Maskolijos liaudis vienval buvo mokinama, kad valdžia paeina nuo Dievo ir kad šventoj! Maskolija yra nepergalima. Jei dabar, tie patys mokytojai prisipažintų pergalėtais, tai įtikėjimas žmonių į carą griutų. Jie mano, kad galų gale jiems pasiseks viską nuversti ant viršininkų, palikus dangų nejudintu. Didkunigaikščiai neišdrįsta prisipažinti žmonėms, jog jie vedė juos į patrakusią karę ir išnaikino suvirš 100000 gyvasčių ir milijonus rublių.

Maskolijoje, kaip ir Chinuose, ar kitoj kokioj šalyj, kur žmonės valdomi su baime ir prietarais, reikalinga valdžiai saugotis nuo nuraudonavimo. Jei žmonės žinotų, jog jų valdžia nėra ginamas dangaus ir vedamas Dievo dalykas, kuriuo ji savę pasistato, tai jie galėtų prieš ją sukilti. Šita tai priežastis, kurios dėl Maskolijai teip sunku paliauti karę. Didkunigaikščiai dabar ne tiek bijo japonų, kiek savo žmonių. Tikėdami surasti kokią nors išeigą, jie laikėsi karės, nors gerai galėjo žinoti, kad bus sumušti. Jie tikėjosi, kad tik vis rasis kas nors, kas juos nuo šitos karės ir raudonavimo paliuosuos. Jie tikėjosi, kad įsimaišys Anglija ar Prancuzija, ar kas nebuk, kad tik jie galėtų sustabdyti kovą ir užlaikyti savo senus santikius su žmonėmis. Jie valiojo apveikti minias viename ar kitame mieste, leisti kazokams mindžioti studentus Peterburge ar Varšavoje, kareiviams durklais badyti darbininkus, išdrįsusius protestuoti prieš baisias išlygas jų gyvenimo, arba pasiųsti pavienias ypatas į Sachaliną. Bet jei visi žmonės atidarytų savo akis, tąsyk jie žuvę.

Su šituo tai jie dabar kovoja. Japonai tai tik menkniekis.

Bet atsidarymas akių jau yra prasidėjęs armijoje ir šitas padarys baisų smugį, jei dar naujas mušis Mandžiurijoje įvyks. Kuomet vieni korpusai kovos tiek, kiek pavalni, nerangus, neišlavinti, tamsus kareiviai pajiegs, kitos divizijos ir korpusai armijos gali trenkti savo ginklus į žemę ir atsisakyti muštis visai, arba atkreipti savo ginklus į savo pačių armiją, vietoj ką juos taikyti į japonus.

Šito budo apsireiškimai maskoliškoj armijoj pradėjo reikštis nuo Liaojango mušio, ar pirmiaus. Daugumas kareivijos buvo teip nuosekliai aklinami oficierų ir valdžios, kad kareiviai lygšiol tetikėjo, jog negalimas daiktas šventai Maskolijai buti sumušta. Amerikiečiai išsitardavo apie pastebėtiną dvasią maskoliškos kariumenės, kuri galėjo nukęsti sumušimą po sumušimui ir vis nesitraukti iš mušio. Daug entuziastiškų žodžių gyriaus buvo paleista „kariumenei, kuri nežino, kada yra sumušta." Taigi maskoliška kariumenė yra teip tirštai prisigėrus nežinybės ir teip aklinama melais savo oficierų, kad ji ištikro nežino, kada ji buvo sumušta.

Po Tatčekiao, po Liaojangu žodžiu, po kožnam didesniam sumušimui ir traukimuisi armijos — kareiviams buvo pasakyta, jog jie traukiasi sutikmėj, „su padarytais iš anksto sumanymais, idant įvilioti japonus toli gilumon Mandžiurijos, kur jie galėtų buti išnaikinti." Maskoliams neišpasakytai sekėsi „vilioti" japonus nuo Jalu iki Haičeng ir Anging. Paskui per jų nuostabų strategiškumą ir dangišką pagelbą, maskoliams pasisekė „nuvilioti" japonus iki Liaojango. Ties Liaojangu apveizda ir narsumas kareivių padėjo sugabumui generolų „vilioti" japonus iki Mukdenui. Priešas tapo „nuviliotas" iki Gonir šalino Kirino ir prie puikaus stratėgiško darbo, jis lengvai gali buti „nuviliotas" į Charbiną.

Aš girdėjau pats maskoliškus vadovus garsinant šitas „viliojimo" atskaitas savo kareiviams. Iš pirmo jie tikėjo, bet net kvaili maskoliški kareiviai galiaus pradėjo patirti prigavystę, kuri buvo daroma. Šitas patyrimas padarys kliutį ateisiančiam mušiui.

Toksai nuoseklus melavimas iš pusės oficierų nebuvo laikomas už ką nors blogo. Pagal nuomonę didkunigaikščių ir biurokratijos, liaudis neprivalo žinoti teisybės. Teisybė liaudžiai yra tas, ką jų valdonai paskaito už pritinkantį jiems suteikti. Aš užprotestavau kartą geros širdies maskoliškam generolui, tik ką pasakiusiam savo žmonėms, jog iš Dievo malonės ir sumanybės caro bei didkunigaikščių priešas yra nuviliotas gilumon Mandžiurijos ir neužilgo bus sunaikintas.

— Juk tamista melavai savo žmonėms — tariau jam.

Jis pažiurėjo keistai su kudikišku nekaltumu ir tarė:

— Žinoma, aš jiems melavau. Jie neturi tiesos žinoti teisybę. Teisybė yra mums, ne liaudei.

Meluoti maskoliškiems kareiviams yra lengva, kadangi jie yra be apšvietimo ir kvaili. Vargiai 4 nuošimtis maskoliškų kareivių gali skaityti ar rašyti, o prietaringi iki aukščiausiam laipsniui. Daugelis jų tikėjo, kad japonai yra su ragais ir uodegomis pusiau žvėrys ir kad tikri krikščionys turi juos naikinti kaip žalčius. Šituos žmonės lengva yra apgaudinėti, bet karė yra didelė apšvietėja.

Maskoliški kareiviai dasižinojo daugiau su metais datyrimų Mandžiurijoje, negu jie butų dasižinoję per penkiasdešimtis metų ant savo skurdžių ukių tėvynėje. Kelionė, pasišnekėjimas su kitais kareiviais iš tolimų kraštų valstybės, matymas Chinijos, prisižiurėjimas japoniškiems belaisviams suteikė jiems naujas idėjas. Proga pasišnekėti laisvai vienas su kitu didesniuose buriuose be baimės užpuolimo policijos padarė juos išmintingesniais. Pajautimas, kad šventoji Maskolija gali buti sumušta ir jos vaikai nuvaryti atgal tų, kuriuos jie laikė už barbarus ir netikėlius, sužadino juos. Jie pradeda mislyti, o pradėjus jiems mislyti, valdžiai gresia pavojus.

Aš šnekėjau apie dalykus, kurie jau yra atsitikę, parodymui to, kad ateinanti nusidavimai meta savo šešėlį pirm savęs.

Ties Liaojangu — ir čion tai dalis istorijos nebuvusi dar pagarsinta, — 5-tas armijos korpusas, žinomas terp angliškai kalbančių oficierių išjuokime kaipo „Veikiantis 5-tasis," atsisakė visiškai eiti į mušį. Daugelis kareivių metė savo šaudykles, kiti stačiai atsisėdo ir atsisakė judintis toliau. Iš pirmo buvo prisakyta užtraukti kelias baterijas ir iššaudyti maištininkus, bet komanduojantis pasimislijo, kad maištas yra perdaug didelis, idant jį tokiu budu nurambyti. Jei tai butų buvusi viena rota, ar net pulkas sukilęs, tai butų gal bandę juos iššaudyti, bet iššaudyti visą korpusą pasirodė per daug. O jei dar maištuoliai butų bandę gintis, tai butų reikėję didelės dalies kariumenės jų apmalšinimui, ant galo ir tie patys malšintojai galėjo sanjausti maštuoliams ir atsisakyti nuo šito skerdimo. Todėl 5tąjį korpusą nustumė tik atgal [illegible] ir švelniai su juo elgėsi, ida[illegible] vėl nesuštraukuotų.

Ties Sandepu, kur maskolių tiesusis sparnas po Grippenbergu teip baisiai tapo sumuštas, pabaigoje sausio mėnesio, 8tas maskoliškas korpusas, gavęs prisakymą pereiti atvirą lygumą, šluojamą japoniškų kulkų ir šrapnelių, sustojo ir atsisakė eiti. Kada prisakymas tapo paantrintas, tąsyk, kaip maskoliški oficierai man pasakojo, vienas kapitonas ir vienas prastas kareivis išėjo pirmyn. Aštuntas korpusas tapo atstatytas rezervon, kuomet narsus pirmas sibyriškas korpusas, po vadovyste jenerolo Stakelbergo, kuone viens, be jokios pagelbos, užpuolė ir sutirpo nuo baisių šuvių iš citadelės Sandepu.

Daugelis oficierų armijos yra socijalistais, arba su gerai išsivysčiusiomis nihilistiškomis pažvalgomis. Visi oficierai armijos Maskolijoje, nužiurėti už progresyviškas pažvalgas, greitai tapo nubugdyti į Mandžiuriją. Tokiu budu skaitlius oficierų armijos, žiurinčių be nuopeikos ant maišto kareivių, yra pastebėtinai didelis. Daugelis šitų vyrų yra atviresni, negu abelnai galima tikėtis.

Pirmutiniu mano patėmijimu šitos pakraipos teip daugelio oficierų buvo laike pietų tuojaus po mano pribuvimui į maskoliškas eiles. Toastas buvo pakeltas ir išgertas už Ameriką; aš neapsileisdamas, pakėliau toastą už Maskoliją. Po pietų oficieras, kuris buvo pulkauninku, tarė man:

— Aš nesupratau jusų toasto. Ar tamista, minėdamas Maskoliją, supratai didkunigaikščius ir biurokratiją, ar Maskolijos žmonės?

Aš jam atsakiau, kad aš nepratęs, skirti valdžią nuo žmonių, kad amerikiečiai, jei jie kelia toastą už Ameriką, tai jie supranta ir valdžią ir žmonės. Ant to jis man atsakė liudnai, kad Maskolijoje terp žmonių ir valdžios yra didelis skirtumas.

— Paveizdan, — jis tęsė toliau, — svietas šneka apie išlaimėjimą Maskolijos šitoje karėje. Bet išlaimėjimas Maskolijos ar butų Maskolijos išlaimėjimu? Tai butų išlaimėjimu didkunigaikščių ir biurokratų, bet sukrušančiu, nuslopinančiu sumušimu Maskolijos žmonių. Sumušimas Maskolijos butų sumušimu didkunigaikščių ir biurokratijos, bet dideliu išlaimėjimu žmonėms. Jei japonai išvys mus iš Mandžiurijos, tai akys tamsių žmonių atsidarys. Revoliucija gali užkilti, arba gali buti išvengta tik nusileidimais, kurie patys savyje butų revoliucija, sulyginus su dabartiniu surėdymu.

Jei Maskolija laimės, tai didkunigaikščiai laimės. Jie padidįs rubežius Maskolijos, priskirdami plotus Mandžiurijos prie savo valstybės. Atlyginimo pinigai bus grobiu ant išdalinimo, atsidarys daugiaus vietų ant išdalinimo jų šalininkams, o įtekmė ir garbė, įgyta kariumenės, suvaržys žmones pančiais ant kaažin kiek dešimtmečių ilgiaus. Kad Maskolija, tikroji Maskolija, šitoje karėje laimėtų, tai ji turi pralošti. Per pralošimą ji išeis pergalėtoja.

Senis apsistojo, ir aš pamačiau ašaras, riedančias jam per skruostus. Po valandos jis pradėjo.

— Tai yra tragėdija — dėvėti savo šalies uniformą, kovoti su jos priešais ir dvasioje geisti, kad ji praloštų. Aš kovosiu už savo šalį tol, kol gyvastis bus mano kune. Aš darysiu, ką tik galėsiu, kad nuvaryti japonus atgal. Aš esu maskolius ir kareivis caro — lai Dievas sergsti jo žingsnius. Bet aš meldžiuosi, kad mus sumuštų. Ir teipgi nuolatos meldžiu, idant mirtis, kareiviška mirtis manę veikiai pasiektų. Nes juk aš turiu vesti žmonės ant išmušimo, žiurėti kaip jie miršta ir negalėti jų gailėtis, kurie visgi miršta už savo šalį, tik ne teip kaip kiti. Juo daugiau musų kareivių išmirs, juo greičiau šitas nelemtas darbas pasibaigs, juo baisesnė bus sanskaita, kada tie, kurie juos įvedė į šituos dalykus, taps pasaukti prie atsakymo.

Nuoamžinos neteisybės, užkrautos ant Maskolijos žmonių, gali buti nuplautos tik krauju. Pasišventimas turi buti padarytas. Geriau yra, jei kraujas, kuris turi buti išlietas, bus kareivių, tolymoj Mandžiurijoj, negu kad jis butų liejamas moterų ir vaikų Maskolijoje. Žudymas ir žaidimas Mandžiurijoje įvykdins permainas, kurios kitaip gatėtų buti įvykdintos tik žudymu, žeidimu, naikinimu ir deginimu Maskolijoje. Vienog man yra sunku vesti savo kareivius ir atiduoti juos kaipo auką. Todėl aš meldžiuosi, idant manę myris veikiai sutiktų. Aš aukauju pats savę. Aš trokštu buti vienu iš tų, kurių myris reiškia sumušimą autokratijos, o galutiną pergalę liaudei.

Šitoji dvasia maskoliškoj armijoj nesulaikomai plečiasi nuo mušio ant Mukdeną. Dabar pasklidus žinioms apie išnaikinimą Baltiko laivynės, šita dvasia terp kareivių įgavo trigubą pajiegą. Net tie, kurie kovoja dėl tikrų patriotiškų motyvų, nenorės buti ilgiau vartojami už cielius. Daugelis oficierų, kurių niekuomet negalima buvo nukaltinti už palinkimą reformų pusėn, išpažįšta, jog karė pasirodė, kad maskoliška armija be viltiškai yra pergalėta, ir kad tolesnis vedimas karės butų tyčiniu žudymu kareivių.

Šitie žmonės visuomet naudojasi iš kiekvienos progos, kad išlikti nuo pryšakio. Charbinas visuomet pripildytas tukstančiais oficierų, išgavusių liginius atliuosavimus ir pasidavusius į ligonbučius, nors pilnai ėsančių sveikais. Po kiekvienam mušiui atsirasdavo buriai oficierų, apturėjusių buk kontuziją nuo smarkumo pralekiančios arti jų bombos. Toksai sužeidimas nepalieka ženklų ir tokiu budu lengva jiems sakytis.

Šitie vyrai visai nebailiai. Jie tik atliko savo dalį iki to laipsnio, kur karė pastojo tiesum žudymu be jokio išsiteisinimo už josios tęsimą.

Gal but, kad butų ištikęs didelis maištas maskoliškoje kariumenėj ties Liaojangu ir Mugdenu, jei Kuropatkin į laiką nebutų pasitraukęs, pradėjus kareiviams protestuoti prieš varymą jų į ugnį, kaip galvijų į skerdyklą. Kuropatkin, matyt, niekad neturėjo užsitikėjimo nė ant savo kareivių, nė ant oficierų ir kiekviename mušyj jis visuomet laukė ne pergalės, tik psychologiškos valandos, kada jo kareiviai pradės trauktis. Linevič yra kitoniškas. Jis muštųsi, ar bent bandytų muštis iki galui. Jei jam tokia proga atsitiktų, tai armija tikrai yra žuvus. Kuropatkin ant tiek buvo išmintingu, turėdamas tokią armiją ir tokį priešą kaip japonai, kad jis mušėsi tol, kol sunkiosios kanuolės ir traukiniai užtęs, skirti valdžią nuo žmonių, kad amerikiečiai, jei jie kelia toastą už Ameriką, tai jie supranta ir valdžią ir žmonės. Ant to jis man atsakė liudnai, kad Maskolijoje terp žmonių ir valdžios yra didelis skirtumas.

— Paveizdan, — jis tęsė toliau, — svietas šneka apie išlaimėjimą Maskolijos šitoje karėje. Bet išlaimėjimas Maskolijos ar butų Maskolijos išlaimėjimu? Tai butų išlaimėjimu didkunigaikščių ir biurokratų, bet sukrušančiu, nuslopinančiu sumušimu Maskolijos žmonių. Sumušimas Maskolijos butų sumušimu didkunigaikščių ir biurokratijos, bet dideliu išlaimėjimu žmonėms. Jei japonai išvys mus iš Mandžiurijos, tai akys tamsių žmonių atsidarys. Revoliucija gali užkilti, arba gali buti išvengta tik nusileidimais, kurie patys savyje butų revoliucija, sulyginus su dabartiniu surėdymu.

Jei Maskolija laimės, tai didkunigaikščiai laimės. Jie padidįs rubežius Maskolijos, priskirdami plotus Mandžiurijos prie savo valstybės. Atlyginimo pinigai bus grobiu ant išdalinimo, atsidarys daugiaus vietų ant išdalinimo jų šalininkams, o įtekmė ir garbė, įgyta kariumenės, suvaržys žmones pančiais ant kaažin kiek dešimtmečių ilgiaus. Kad Maskolija, tikroji Maskolija, šitoje karėje laimėtų, tai ji turi pralošti. Per pralošimą ji išeis pergalėtoja.

Senis apsistojo, ir aš pamačiau ašaras, riedančias jam per skruostus. Po valandos jis pradėjo.

— Tai yra tragėdija — dėvėti savo šalies uniformą, kovoti su jos priešais ir dvasioje geisti, kad ji praloštų. Aš kovosiu už savo šalį tol, kol gyvastis bus mano kune. Aš darysiu, ką tik galėsiu, kad nuvaryti japonus atgal. Aš esu maskolius ir kareivis

RAŠTO ISTORIJA

Pagal A. B. Schnitzer'i.

prasidėjo nuo tos literos, kokią turėjo reikšti. Nuomonė tokia, vienog, yra tik spėjimu, ant parėmimo to spėjimo truksta reikalingų, užtenkančių faktų.

Senkinimas Egiptiškų ženklų	Vardai ženklų	Hieroglifiši (17 tipai)	Hieratiški tipai	Ženklai alfabeto	Senkinimas Egiptiškų ženklų	Vardai ženklų	Hieroglifiši (17 tipai)	Hieratiški tipai	Ženklai alfabeto
a	Erelis				l	Liūtas			
b	Gervė				m	Peilida			
g	Sostas				n	Vanduo			
d	Ranka				o	Kilpuja			
h	Užsiriši-mas				p				
i	Sliekas				ts	Baška			
ch	Antis				q	Žaltys			
th	Rėtis				r	Kerčia			
k	Replės				sch	Burna			
	Paralėlės				ı	Sodas			
	Pusdubas					Kilpa			

Paėjimas alfabeto, pagal de Rouge.

Kitas prancuziškas tirinėtojas, Emanuel de Rouge, savo išvedimuose remiasi ant tvirtesnių mokslišką pamatų, todėl jo nuomonės prisilaiko daugumas mokslinčių. Pagal nuomonę de Rouge'o: už pamatą alfebetinio rašto ženklų likosi paimti ne hieroglifinio rašto ženklai, bet jų kursivinio pavidalo, arba, teip vadinamo, hieratiško rašto ženklai. Darbas išradėjo tikro alfabeto nebuvo teip sunkus, kadangi pačiame hieratiškame rašte buvo jau, teip sakant, ir tikri alfabetiniai ženklai reiškianti literas. Drauge su idiografiškais, taigi reiškiančiais čielas mislis, daiktus, drauge su siliabų ženklais, hieratiškami rašte buvo jau čiela eilė ženklų reiškiančių literas tikroj to žodžio prasmėj ir tokių ženklų buvo tiek, kad ant kiekvieno žmogaus kalbos skambėjimo buvo ne vienas, bet po kelis ženklus. Taigi išradėjui alfabeto reikėjo vien išmesti iš hieratiško rašto visus ženklus neturinčius alfabetinės prasmės, o iš likusių literinių ženklų išmesti nereikalingus. Tokiu budu, pagal nuomonę de Rouge'o, iš tikro išradėjas alfabeto nieko neišrado, suvedė tik į tvarką egiptijonų hieratišką raštą, ir čielai iš jo perėmė ir literų ženklus, net su tuom pačiu reiškimu, kokius tie ženklai turėjo Egipto hieratiškame rašte. Ant parėmimo savo nuomonės, de Rouge iš hieratiško rašto surinko visus tuos ženklus, koki buvo pirmutiniame semitų alfabete. Bet jis surinkimui reikalingų ženklų paėmė egiptišką raštą, koks buvo Paryžiaus knygyne, senesnių raštų dar nebuvo, rado juos tik vėliau. Literos senesniuose raštuose išrodo kitaip ir terp jų ir semitiško alfabeto jau nėra teip didelio panašumo. Vėliaus pasirodė, jog juo senesnis hieratiškas raštas, juo jame ženklai mažiau panėši į pirmutines literas semitiško alfabeto, o tuom tarpu turėtų but atbulai: juo raštas senesnis, juo ženklai hieratiško ir pirmutinio alfabetinio rašto turėtų but panašesni. Ženklai seno fenikiško alfabetinio rašto teip kampuoti, kad jie greičiau panašus į linijinį, seniausią, kylinį, negu į hieratišką senovės Egipto rastą. Todėl tai tuli vokiški mokslinčiai nesutinka su nuomone prancuzo de Rouge, bet mano, kad pirmutinis alfabetinis raštas, greičiausiai, išsidirbo iš kylinio-siliabinio chaldėjiško rašto; tokios nuomonės prisilaiko Deecke, Hommel ir kiti vokiški rašto tirinėtojai. Tokios jau nuomonės prisilaikė ir gyvenęs I-me amžyj musų metskaičio garsus rymionis mokslinčius Plinius, kuris manė, jog alfabetinis raštas išsidirbo iš assiriško rašto, o assiriškasis buvo kyliniu. Tokią nuomonę iš dalies parėmė paskutiniuose laikuose surastos Egipte rašto liekanos. 1887 m. Egipte, vietoj Tel-El-Amarna rado daugybę molinių plytelių, išrašinėtų kyliniu raštu; plytelės tos yra tai laiškai Palestinos kunigaikščių pas Egipto faraonus, ypač gi pas Amenofisą III ir jo įpėdinį Amenofisą IV. Raštai tie surašyti apie 100 metų prieš išėjimą žydų iš Egipto, taigi laiknose, kokinose, kaip mena, likosi išrastas alfabetinis raštas; bet Palestinos kunigaikščių laiškai rodo, jog tuose laikuose semitiškos tautos, o tame ir fenikijonai, terptautiškuose susinešimuose vartojo, kylinį raštą teip, kaip dabar visos civilizuotos tautos terptautiškuose susinešimuose vartoja, antai, prancuzišką kalbą. Ant to tai ir remiasi šalininkai nuomonės, buk alfabetinis raštas paeina nuo kylinio, kurį, buk, gerindami, į alfabetinį pavertė fenikijonai. Gal but vėl, kad fenikijonams be pamato primesta garbė išradimo alfabetinio rašto. Iš tikro, sunku net daleisti, kad tokia paini rašto sistema, kaip assiriškas kylinis raštas, galėtų but perkeista į alfabetinę ir tai be jokio prirengimo, be jokių sistematiškų jo pagerinimų. Nuo siliabinio rašto, kokiu buvo assiriškas kylinis, iki alfabetiniui kelias dar ilgas. Ant galo, reikia dar pridurti, kad alfabetinis semitiškų tautų raštas skiriasi dar ir eilių bėgimu: eilės kylinio rašto bėga nuo kairės dešinės link pusės, semitiškame alfabetiniame rašte jos eina atbulai, taigi nuo dešinės kairės link pusės; teip eilias rašo ir dabar semitiškos tautos, kaip antai: žydai ir arabai. Nors tuli rašto tirinėtojai ir mano, kad alfabetinis raštas išsidirbo iš kylinio assiriško, bet parėmimui tos nuomonės truksta jiems pertikrinančių darodymų. Šalininkai paėjimo alfabetinio rašto nuo egiptiško rašto paremia savo nuomonę kur-kas svarbesniais motyvais. Kad alfabetinis raštas išsidirbo iš egiptiško rašto, šiądien jau nedaug yra tai nuomonei priešingų, bet kaip, kokiu budu, iš egiptiško rašto išsidirbo alfabetinis — tą išaiškinti nelengva, nelengva darodyti, kokiu budu egiptiškas raštas išsidirbo į alfabetinį, klausymas tas dar iki šiol neišaiškintas galutinai, tam neužtenka nė motyvų Lenormanto, nė de Rouge'o. Neseniai prancuziškas mokslinčius Halevy bandė, išrišimui to klausymo, pastatyti naujus, kitokius negu pastatė Lenormant arba de Rouge motyvus. Halevy mano, kad alfabetas išsidirbo iš egiptiško rašto, iš kurio likosi paimta tik 12 ženklų, kaslink gi kitų, arba sudėtinių skambėjimų, tai tie likosi išdirbti iš tų pačių nuo egiptijonų perimtų 12 rašto ženklų. Paveikslan, kietoji *cheth* išsidirbo iš minkštosios *he* — pridedant iš kitos pusės vertikališką brukšnelį. Tą patį galima patėmyti ir ant kitų semitiško alfabeto literų. Paveikslan, kietoji *tsade* išsidirbo iš minkštosios *zam* tokin jau budu. Toliau, litera *qof* (q) išsidirbo iš *ain*; *teth* — iš susijungimo *thav*, ir *ain*; *kaf* iš susijungimo dviejų *gimel* ir t. t..

Pakalbėsime dabar apie vardus literų. Jeigu daleisti, kaip dabar mano daugumas, kad alfabetinis raštas išsidirbo iš egiptiško hieratiško, tai gema klausymas, kaip išaiškinti kartais visai priešingus literų vardus ir tą, ką ženklai tie reiškia egiptiškame hieratiškame rašte. Paveikslan, alfabetiniame semitų rašte litera *alef* (a) reiškia bulių, tuom tarpu egiptiškuose hieroglifuose, nuo kurių, kaip žinome, paeina hieratiškas raštas, ženklas tas reiškia erelį; *beth* semitiškoj kalboj reiškia namus, o pavidalas tos literos perimtas nuo hieratiško ženklo *gervės*. Išaiškinimui to, mokslinčiai mano, kad vardai literų išmislyti vėliau, kad besimokinanti rašto geriau literas galėtų palaikyti, iš pradžių literos neturėjo vardų, bet reiškė vien skambėjimus, kaip jos skaitosi parašytuose žodžiuose. Geresniam palaikymui atmintyj literų vardų ir jų skambėjimų, pirmutinio alfabeto literų ženklai panašus buvo tiems daiktams, nuo kokių prasideda žodis atsakantis skambėjimui. Paveikslan: *alef* (a) reiškia bulių ir ženklas tas panašus buliaus galvai; *daleth* (d) — durys, panašus šetros durims; *vav* — vinis, panašus viniai; *cheth* — gardas, panašus gardui; *teth* — žaltys — susirietusiam žalčiui; *lamed* — ragotinė — ragotinei; *mem* — vanduo — vandens vilnims; *samech* — stulpas — stulpui; *ain* — akis — akiai; *tsade* — vilyčia — vilyčiai su kilpa; *qof* — mazgas — mazgui; *resch* — galva — galvai ant pečių; *schin* — dantys — dantų eilei; *thav* — kryžius — kryžiui.

Tokio budo, geresniam palaikymui literų mokinamų atmintyj, be aiškaus supratimo, kaip ir senovėj alfabeto platintojai tą patį darė, prisilaiko kartais ir musų literų mokintojai, kurie taiko literų vardus prie vaikams žinomų daiktų. Pasitaikė man kartą buti viename kaime, kur vaikščiojantis elgėta mokino, žinoma, slapta, vaikus literų. Mokintojas teip vaikams aiškino literų vardus: rezginių lankas — tai *d*; stulpas — tai *i*; kiaušinis — tai *o* ir t. t.; kiekvieniai literai stengėsi surasti atsakantį daiktą, nors daiktai tie ir nieko bendro neturėjo su skambėjimais tų literų, kokias turėjo reikšti.

Taigi, kaip dabar mano mokslinčiai, vardai literų neatsirado drauge su atsiradimu alfabeto, bet vardus reiškiančius daiktus joms suteikė vėliau, palengvinimui palaikymo atmintyj literų reiškimo; iš pradžių literų vardai reiškė vien skambėjimus. Kaip ten, vienog, ne-butų, vardai literų turėjo atsirasti labai seniai. Nereikia užmiršti, kad tuos pačius semitiškus literų vardus, tik, žinoma, perkeistus, pagadytus vartojo ir grekonys, nors jų kalboj vardai tie neturėjo tokio reiškimo kaip pas žydus, grekonių semitiški literų vardai buvo tuščiais skambėjimais be jokio reiškimo; reikia todėl manyti, kad alfabeto literos turėjo jau savo semitiškus vardus dar prieš Kadmą, kuris, pagal padavimą, suteikė grekonėms alfabetinio rašto sistemą.

Kas gi išrado alfabetinio rašto sistemą, teip svarbią lošiančią rolę žmonijos ir apskritai civilizacijos istorijoj? Ant to dar iki šiol neturime užganėdinančio atsakymo, klausymas tas dar vis neišrištas galutinai. Iš to, kiek iki šiol išrišimui to klausymo surinkta medegos ir ištirta, alfabetinis raštas pirmiausiai atsirado pas Chanaano tautiškas gimines, terp kurių svarbiausią rolę lošė žydai ir fenikijonai. Bet, katrai iš tų tautų priguli garbė išradimo alfabetinio rašto, klausymas tas iki šiol dar neišrištas, nors manoma, kad ta garbė priguli fenikijonams, kadangi jie pirmiau, už žydus pasikėlė ant augštesnio civilizacijos virbalo; ant to, vienog, ir remiasi visas spėjimas, kad fenikijonai yra išradėjais alfabetinio rašto. Pažiurėsime, ant kiek toks spėjimas paremtas ant tikrų, neužginamų faktų.

Pagal grekiška padavimą, Fenikijos karalius Agenoras išsiuntė savo sunus į Europą jieškoti dievo Zeuso paveržtą dukterį. Vienas iš tų Agenoro sunų, Kadmas, su savo žmonėms, prisigriebė į Beotiją, kur, sutikmėj su roda Delfų orakulo, pastatė tvirtynę Kadmeją, prie kurios, netrukus, susitvėrė miestas Thebai. Pastojęs karaliumi naujai uždėto miesto, Kadmas pradėjo mokyti gyventojus visokių mokslų, o terp tų ir rašto; žmonės, su pagelba 16 Kadmo išrastų literų, arba rašto ženklų, galėjo išreikšti savo mislis. Teip skamba padavimas.

Iš to padavimo matyt, kad pirmiausiai į Grekiją atkako fenikijonai, o vėliau jau pasirodė kulturiška įtekmė atėjunų ant vietinių gyventojų; svarbiausi gi nuopelnai atėjunų buvo — kad jie terp grekonių platino semitišką alfabetinį, geriausią raštą.

Bet ant vieno padavimo, užsilikusio vien žmonių lupose, neužrašyto, nepastojusio istorišku dokumentu, negalima remtiesi prie išrišimo teip svarbaus klausymo kaip tas, kam priguli garbė išradimo alfabetinio rašto, ypač, kad patsai padavimas paeina nuo grekonių, kurie galėjo nė nežinoti apie tikrą paėjimą kadmėjinių literų; ant galo tuli mokslinčiai padavimą apie Kadmą laiko klaidingu, paremtu ant išmislo. Garsus tirinėtojas senovės grekiškos literaturos F. A. Wolf, pasiremdamas ant faktų, užtikrina, jog grekonys laikuose Kadmo, taigi prieš trojėnišką karę, neturėjo ir negalėjo turėti nė jokio rašto, kadangi kitaip garsus grekiškas poetas Homeras butų savo poemas surašęs, o ne palikęs jas vien žmonių lupose; tuom tarpu Homeras gyveno po Kadmui ir po trojėniškai karei.

Pažinrėkime, ką apie paėjimą alfabetinio rašto rašo senovės raštininkai.

(Toliaus bus.)

Isz visur.

‖ Savo laike Londono laikraščiai pagarsino, buk Japonijos randas sugrąžino atgal atsiųstus iš Šveicarijos maskoliams nelaisviams revoliucijonieriškus raštus. Dabar gi laikraštis „Moskovskija Vedomosti" garsina laišką anglijono, gyvenančio Japonijoj, kuris užtikrina, kad žinia ta neteisinga: Japonijos randas ne tik išdalino nelaisviams visus atsiųstus raštus, bet dar išrašė revoliucijonieriškus maskoliškus raštus išleidžiamus Londone. Ir gerai padarė.

‖ Pietinėj Maskolijoj, anglių kastynėse Ivan atsitiko baisi explozija, kurios 500 darbininkų likosi užmuštą.

‖ Kaip garsina maskoliškas randas, kviečiai Lenkijoj, Lietuvoj ir Latvijoj geri, rugiai išrodo pusėtinai, bet gubernijose prie Volgos teip rugiai, kaip ir kviečiai prasti; čia laukiamas badas, kadangi surinkimų neužteks ant gyventojų reikalų.

‖ 12 d. berželio, ties Turkijos sostapile, Konstantinopoliu, siautė baisi vėtra, kuri labai daug blėdies pridirbo. Vėtra sugriovė namus jenerolo Vassif Pašos. Po namų griuvėsiais pražuvo jenerolas ir visa jo šeimyna.

‖ Kaip praneša iš Chinų, chiniečiai boycotuoja ištikro Amerikos tavorus, o Pekine ant prekėjų gabenančių amerikoniškus tavorus uždėjo nužudymo bausmę. Chinų portuose atkankanti amerikonai turi mokėti po 5 dol. pagalvių.

‖ Maskolijoj, urėdninkai viešpatystės kontrolės, ant pasilaižymo caruí, buvo sutarę iš algų savo paskirti atsakantį nuošimtį ant sudrutinimo kariškos laivynės. Po išnaikinimui Rožđestvenskio laivynės visi urėdninkai atsisakė ant toliau ką nors aukauti.

‖ Vokietijoj, aplinkinėse Triero, Zeltingen ir Berncastel siautė audros su debesų praplyšimais, nuo ko užgimę tvanai išnaikino visas šitų aplinkinių vynyčias.

‖ Vindobonoj pasimirė didžturtis bankierius, žydas Nathaniel Rotschild. Neseniai pasimirė Paryžiuj kitas tos giminės bankierius, Alphonse Rotschild.

‖ Priemenioj Grekijos parlamento Athenuose likosi nudurtas Grekijos ministerių perdėtinis Delyannis. Žmogžudys, koksai Gherakaris, likosi suareštuotas.

‖ Ant angliško kariško laivo Tetuan porte, šiaurinėj Afrikoj, expliodavo granatas. Expliozijos 18 jurininkų likosi sunkiai sužeistų.

‖ Dancige, Prusuose, atsibuvo geografų kongresas, ant kurio suvažiavo daug geografų teipgi iš Amerikos, Maskolijos ir Prancuzijos.

‖ Vindobonoj pasimirė kunigaikštis Juozas-Karl-Ludvig. Jis pažinojo gerai cigonų kalbą ir parašė tos kalbos gramatiką.

‖ Berlyne ir miestuose prie Reino suštraikavo murininkai. Štraikuose dalyvauja 30000 murininkų.

‖ 14 d. berželio Prusuose, provincijoj Šlezijoj, pusėtinai pasnigo.

‖ Mieste Tuloj, Maskolijoj, apsireiškė jau cholera.

Nauji Rasztai

Henryk Sienkewicz. Quo Vadis. Nerono laiku apysaka. Tomas antras. Shenandoah, Pa. 1905 m. 225 pusl.

Yra tai antras tomas garsios lenkiškoj kalboj parašytos apysakoš. Lietuviškas vertimas nę blogas; apie gi vertę pačios apysakos nėra ką daug kalbėti: ji versta veik į visas civilizuotų tautų kalbas, kas geriausiai rodo jos vėrtę.

Lietuviai, neapsileiskim! Atsiszaukimas Lietuviu demokratu partijos. Perspaudinta isz „Ukininko". Tilže. 1905 m. 15 puslapiu.

Aiškininamos čia skriaudos pavergtų Maskolijos tautų, o tame ir lietuvių. Rašėjas kalbina lietuvius reikalauti jiems prigulinčių tiesų, kurias ir aiškina. Raštelis tas pirma tilpo „Ukininke."

Valdžiai spauda leidus. Perspauzdinta isz „Ukininko". Tilže. 1905 m. 16 pusl.

Aiškinamas čia padėjimas lietuviškos spaudos Maskolijoj, išleidžiamos po rando cenzura ir apskritai uždėtė spaudos. Spaudos suvaržytos cenzorių ne galį pakakti lietuviams, kadangi Maskolijoj ne galima liuosai perkratinėti višų lietuvių reikalų. Raštelis tas pirma spauzdinosi „Ukininke."

Szventojo caro valdžia, jos organizacija ir tiesos. Perspauzdinta isz „Ukininko". Tilže. 1905 m. 15 pusl.

Čia aiškinamas Maskolijos surėdymas ir pasekmės tokio jos surėdymo. Knygutė ta verta perskaitymo. Raštelis tas pirma spauzdinosi „Ukininke", dabar skyrium atmuštas.

Apie vidutines mokyklas. Perspauzdinta isz „Varpo,". Tilže 1905 m. 15 pusl.

Aiškinamas čia susirinkimas lenkų ant apsvarstymo mokyklų reikalų. Prie lenkų reikalavimų pritaikytas lietuvių reikalavimas. Knygutė verta perskaitymo.

Isz istorijos Lenku sukilimu. Perspauzdinta isz „Varpo". Tilže. 1905 m. 15 pusl.

Aiškinami čia lenkų sukilimai nuo išnykimo neprigulmingos Lenkijos ir vaisiai tų sukilimų. Raštelis tas pirma spauzdinosi „Varpe"; jis vertas perskaitymo.

Iš ko sutvertas svietas?

(Pabaiga).

Bet orą ir vandenį galima į dar daug mažesnes daleles padalinti. Su oro pumpa galima iš tyčia padirbtos bonkos traukti orą ant tiek kad jame liekavos milijonine buvusio pirma oro dalis, o bonka dar vis bus pilna oro, beje oras kaip visi žinome, kad oras turi ypatybę skėstiesi į visas šalis. Kas galima padaryti su oru, tas galima ir su kitoniškoms substancijoms. Paimkime stiklą sklidinai pripiltą čystu vandeniu, ir iš palengvo, po vieną grudelį, įpilkim į jį paprastos druskos. Pamatysime, nors gerą smotą druskos į stiklą įpylėm, vanduo nebėga per viršų. Kaip tai gali buti? Druskos molekulai, nors mes jų negalim matyti nė su geriausiais mikroskopais, yra daug mažesni už vandens molekulus, ir jie yra jų tarpuose. Idant ta geriau suprasti, paimkim bačkelę ir pridėkim ją pilną obuolių; paėmę riešutų, bandykim juos terp obuolių sudėti, papurtykim bačką, riešutai leisis žemyn ir mes jų galim dar daugiau į obuolių tarpus įdėti. Pripildę bačką su riešutais ir obuoliais, galim dar rugių arba garstyčių grudų į ją priberti. Jie ras vietą terp obuolių ir riešutų, o obuoliai vis pasiliks savo vietoj. Teip yra ir su vandens ir druskos molekulais. Žinome, kad chemiškai išvalytas vanduo ne perleidžia elektrikos srovę, bet jei paimsim vieną gramą druskos ir įdėsime jį į kubilą, kuriame yra 150 tonų vandens (vienas tonas turi 2000 svarų) ir elektriška srovė per vandenį lengvai pereis. Nors ištikro mes nežinom, kas yra elektrika, tai spėjame, kad ji yra tekėjimas, nešamas vieno atomo ir suteikimas kitam. Šitame atsitikime galim protauti, kad vienintelis gramas druskos yra lygiai po visą vandenį išsidalinęs.

Bet dar geresnius paveikslus mes turime. Paimkim vieną graną muskuso ir mes jį per kelis metus, ruime laikydami, galėsim užuosti. Uodimo teorija mokina, kad mes užuodžiame vien tik tada, jei dalelės tos substancijos, kurios kvapą mes atjaučiam, užgauna musų uodimo nervus. Tokiu budu sitas vienintelis granas turėjo išleisti per visą laiką bilijonų bilijonus dalelių po visą ruimą, ir rodosi, jis nė truputį nenustoja savo sunkumo. Amerikoj' gyvenanti lietuviai be abejonės matė tulą gyvuną skunksu vadinamą, kuris pasinardina ant šimto žingsnių visą orą. Nuo jo kuno todėl turi pasiliuosuoti be paliovos daleles pripildančios orą ir daro nesmagų įspudį ant musų uodimo nervų.

Senovės grekų mokslinčiai, o gal but ir mokslinčiai pirm dešimčių tukstančių metų išnykusių ir užmiršių civilizacijos gadynių stengėsi suprasti, ar išdalinimas medegos į smulkiausias daleles turi rubežių.. Kad rubežių turi išdalinimas medegos turėti, galime iš vienos pusės suprasti, bet kokia yra mažiausia dalelė: ar apskrita, pailga, kampuota ir tt. mes nežinom.

Senovės grekai savo manymuose mėgo spėti, — jų spėjimą mes galime iliuzija pavadinti, bet jie neturėjo įnagių, iš kurių butų galėję pasinaudoti. Tei jų spėjimai pasirodė paskutiniuose laikuose teisingi, tai tas dar nerodo ją didelę išmintį, bet vien prastumą gamtos surėdymo. Jeigu mes neturėtume atsakančių instrumentų sverti ir teip teisingai matuoti, mes apie gamtos surėdymą tiek nežinotume.

Vienu žodžiu, svietas yra sudėtas iš kuosmulkiausių dalelių — atomu, kurių atsakantis skaitlius tveria molekulas, o tų didumą mokslinčiai visokeriopu budu stengėsi išmatuoti.

Rodosi Faraday, su savo aukso lakstėliais ir profesorius Roentgen su alyvos plevėmis, susekė didumą molekulų, suseke medegą, iš kurios svietas padarytas.

Visokeropi iškamantinėjimai atvedė mokslinčius prie to persitikrinimo, kad molekulos negali but didesnės kaip keletą mikro-mikronų, o nemažesnės kaip dvidešimtinė arba trisdešimtinė dalis vieno mikro-mikrono. Lordas Kelvin spėja, kad didumas vienos molekulos yra nuo vienos dešimtdalies iki vieno čielo mikro-mikrono. Jeigu profesorius Roentgen'o alyvinės plėvės molekulos jungėsi viena su kita, kaip jis tvirtina, tai jos buvo apie pusė mikro-mikrono didumo.

Skaitytojas gal netikės, kad mokslinčiai galėtų teip teisingai tokius mažmožius išmatuoti, bet tas yra tiesa; aprašyti yvairius budus, mokslinčių vartojamus, ant atsiekimo tų mierų, užimtų per daug laiko. Priminsiu vien, kad Lordas Kelvin savo raštuose priminė keturis budus (metodas), kurioms galima išrokuoti didumą molekulų. Šviesos vilnys gali buti teisingai išmatuojamos, o mes žinome, kad šviesa, pereidama per stiklą, nusikreipia į šalį. Ant to apsireiškimo pasiremdamas, tulas mokslinčius stengėsi išrokuoti, kaip didelės gali buti stiklo molekulos, kurios gali nukreipti į šalį sviesos vilnis.

Jeigu paimame šmotelį cinko ir vario ir sudedame juodu į kruvą, mes pagaminam elektriką, kurios daugumą galima išmatuoti; net karštį, kurį elektrika pagamina sudėjimu tudvieju šmotelių, pasiseke susekti. Lordas Kelvin susekė budą, kuriuom buvo galima išmatuoti tolumą vienos molekulos nuo kitos.

Visi gal patėmijo, kad galima pripilti pilną vandens stiklą net per kraštą. Paimkim dudelę labai mažo diametro ir įkiškim ją į vandenį, o pamatysime, kad vanduo pakjla dudoj ant kelių colių į viršų, rodosi sunkumo spėka ant jo neturį jokios įtekmės. Kas priverčia kilti vandenį? Atsakymas: kapiliriška spėka. Apart tos dar yra spėka, kurią vadiname paviršiaus tampumu, kuri priverčia vandenį, kaip ir kitas skystas medegas, į lašus formuotis.

Paimkime užkimštą dudelę smirdančio gazo ir kamštį ištraukus, praeis žymus laikas, kol tas gazas savo smarve prismardįs visą ruimą. Galima tokiu budu susekti greitumą, su kokiu platinasi gazo daleles į visas šalis.

Teip mes galėtume dar toliau eiti, bet nenorėdami perdaug laiko užimti, pasakysim, kad išmatavimas molekulų turi tvirtus pamatus. Paimkime kokį nors daiktą: bonką, knygą, peilį ir tt. ir išdėstinėdami į daleles, suseksime, kad yra sudetas iš smulkių dalelių, kurių keli šimtai milijonų tilptų į vieną colį; jos nedidesnės kaip vienos dešimtinės dalies iki vieno čielo mikro-mikrono. Stipriausi musų padidinanti stiklai parodo mums mikrobus, kurie nėra mažesni už 150 mikro-mikronų. Jau, rodosi, negalima stipresnius mikroskopus padirbti. Jeigu mums pasisekty matyti molekulas jų padėjime, tai apart mikroskopų, reikėtų mums kitokios šviesos, arba turėtume surasti kitoniškus optiškus budus, apie kokius mes dadar nuovokos neturim, jeigu sykį žmogaus protas išrastų prietaisas, su kurių pagelba mes galėtume matyti molekularišką svietą, tai matytume, kaip su šuvio greitumu sukinėjasi apie savę oro daleles, lašas vandens primintų mums bičių avilį, kurio molekulos, prilygstančios bitims, laksto šen ir ten su didžiausiu greitumu. Šmotelis deimanto išrodytų mums lyg kruva bilijardinių kulkų viena su kita nesujungtų, laikomos nematomų rankų ir smarkiai besisukinėjančios.

Turbut molekulos sukinėjasi ir apie savo ašis kaip ir žemė ir kiti dangiški sveiai. Jeigu jos išduoda šilumą ir šviesą, tai turime manyti, kad molekulos turi judėti kaipi guminė bolė, kuri suspausta, vėl atsileidžia. Jeigu įdedame suspaustą bolę į vandenį ir ją paleidžiame, ji padaro vandenyje vilni. Šviesa tai eterio vilnys, kurios atsimuša į musų akį iki 750 milijonų sykių per sekundą. Molekulos turi teipgi susispausti ir atsileisti su tokiu pat greitumu. Rods stebėtis reikia, kad tokios mažos molekulos, ne didesnės kaip O, 2 mikro-mikrono, gali sukelti tokias dideles vilnis. Mažiausios šviesos vilnys ne didesnės kaip 400 mikro-mikronų, o ilgiausios 800 mikro-mikronų. Jų diametras yra kokia 4000 syk didesnis už diametrą molekulų.

Apart to, kiekviena molekula yra magnetu ir elektrizuota, vienos stipriau, kitos silpniau. Galbut molekulų magnetizmas ir elektrika yra tas, ką moksle vadina chemiška afinicija.

Jeigu sudėjimo, pavidalo ir chemiškų ypatybių molekulų mes nepažįstame, tai visgi žinome, kad jos yra pilnos spėkų. Daleiskime, kad visatos spėkos sustojo arba, geriau sakant, neturi ant tam tikros molekulos jokios įtekmės. Jeigu tą moleką paleisti, teip sakant, ant valios, sukeltų ji sumišimą visatoj, iškreiptų planetas ir saules iš vėžių, atskirtų šmotus nuo dangiškų kunų ir tt.

Dabar dar kelis žodžius apie eterį — medegą, kuri žmogišku jausmu ne jaučiama, bet kurio buvimas darodytas praktiškais apsireiškimais. Bevielinis telegrafas yra paremtas ant eterio vilnių, pagamintų elektriškas kibirkšties ant išsiuntimo stacijos ir sugriebtas ant priėmimo stacijos.

Eteris yra labiausiai praskiesta medega, kokią iki šiol pažįstame; kaip oras pereina per mažiausią plyšelį, teip eteras persigauna per molekulų tarpus net kiečiausio plieno. Dar nieks neišrado medegos, iš kurios butų galima padirbti vamzdį, arba indą, į kurį butų galima surinkti kiek eterio ir jo ypatybes tirinėti. Jeigu tas sykį pasiseks, tai galėsim tikėtiesi susekti pradinę medegą — beje medegą pamatinę, iš kurios visata susideda.

Iš Snyderio, vertė Sar.

Draugysczių Reikalai

Ketvirtas Metinis Piknikas.

Chicago. Dr-te D. L. K Zigmanto, nedeloj, 2 diena liepos [July], 1905 m., P. Paul's sode, 123 ul., kerte Union, W. Pullman, Ill. Prasides 9 val. ryto. Inejimo tikietas 25c. porai. Szitas piknikas yra parengtas del pasilinksminimo lietuviszkos jaunuomenes. Paul's sodas yra antra tiek padidintas ir elektrika apszvietas. Prie tam yra užkviesta puiki muzika, kuri susirinkusius atsakancziai palinksmins. Apart geros muzikos ir puikios vietos, yra dar visokio skyriaus zabovu, prie kuriu besibovydami užmirszite ir naminius vargus. Todel seni ir jauni, dideli ir mažl pribukite visi be skirtumo, o minetam sode atsikvepsite kvepencziu lapuotu medžiu oru, nuo ko busite daug sveikesni.

Komitetas.

Pirmas Didelis Lietuviszkas ir Latviszkas Piknikas.

Chicago. Lietuviu ir Latviu Dr-te tures savo pirma pikninka nedelioj, 9 d. liepos, 1905 m. Schultzo darže ties 12ta ul. ant Desplains River. Prasides 10 val. ryto, inženga 25c. ypatai. Muzika bus kogeriausia ir kas ko nores gales gaut. Reikia imti W. 12th st. karus iki Desplains ave. Meilingai kvieczia visus lietuvius bei latvius.

Komitetas.

[7—VII]

Didelis Piknikas.

Chicago. Dr-te TeisybesMyletoju parenge pikninka, nedelioj, 2 diena liepos [July], 1905 m., Bergman'o darže, Riverside, Ill. Pikninkas prasides 9 val. ryto. Tikietas vyrui su motere 25c. Szituomi užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites neuzmirszti atsilankyti ant musu szio pikninko, kur galesite smagiai pasiszokti prie puikios muzikos ir pakvepuoti tyru oru. Teipgi bus visokiu žaismiu. Užpraszo visus skaitlingai susirinkti.

Dr-te Tesybes Myletoju.

Asztuntas Didelis Piknikas.

Philadelphijos TrysLietuviszkos draugystes: Szv. Antano, Szv. Juozapo ir Kareiviu Olgerdo panedelyj ir utarninke 3 ir 4 d. liepos m. [July], 1905 m., parenge dideli pikninka Pine Growe, Gloster, N. J.; prasides 10 val. panedelio ryto ir trauksis iki velos utarninko nakties. Broliai lietuviai seni, jauni, dideli ir mažl praszom visus nepamirszti atsilankyti ir drauge pasilinksminti su mumis. Fera imkite South ul. Tikietas 25c. ypatai. Užpraszo susirinkti.

Komitetas.

Didelis Pasilinksminimas.

Passaic, N. J. Dr-te szv. Jurgio parenge treczia metini lietuviu pikninka, subatoj 1 d. liepos, vasarineje saleje ant 82 President st., kerte Dayton av. Prasides 2 val. po pietu ir trauksis iki 1 val. nakties. Inženga 25c. Muzika kuopuikiausia isz Karaliauczius. Nuoszirdžiai užpraszo skaitlingai susirinkti visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir isz aplinkes.

Komitetas.

Susirinkimas.

Springfield, Ill Lietuvos Sunu Dr-te tures susirinkima 25 d. szio menesio, saleje Paddy Williamo ant 6 gatv., 2 val. po pietu. Užpraszome kiekviena atsilankyti ir prisiraszyti, nes szitas yra paskutinis menesis pigaus instojimo; kam mums priguleti in svetimtauczių draugystes, kada mes galime priguleti savo tautai ir tuomi pakelti musu varda; szir dingai kviecziu tautieczius susirinkti.

Komitetas.

Pirmas Piknikas.

W. Pullmanieczio Jaunu Vaikinu Nepriguimingo Kliubo atsibus nedelioj 25 d. berželio Paul darže ant 123 ul. W Pullmane, muzika bus puiki italijoniszka, parkviesta isz Italijos net isz pat Rymo ir visiems bus gera proga gražiai ir smagiai pasilinksminti. Kviecziu kuoskaitlingiausiai visus susirinkti.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau vietos tinkamos atidarymui saliuno; kas prirodis gera vieta, gaus už patartavima $25.00. Atsiszaukti reikia su tuo reikalu in redakcija "Lietuvos". (23—VI)

Pajieszkau savo szvogerio Aleksandro Petruszkevicziaus ir Juozo Andžiulaiczio isz kaimo Mitrauczinos, Raudenio gmino, Kalvarijos pav., Suvalku gub., gyveno Scrantone, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Antanas Karpaviczius,
924 33rd st., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo pažystamo Juozapo Ramoncziaus, Kauno gub., Panevežio pav., Klovainiu parap., Jukiszkiu sod., du metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Antanas Latonas,
Box 477, Coal Gate, Ind. Ter.

Pajieszkau Jurgio Kazlaucko, Suvalku gub., Marijampoles pav., Balbieriszkio gm., Skirpstiszkiu kaimo, 5 pedu aukszta, biski raupletas, ant kaktos randas, platl lupa, usai mažl kartais skutanti, iszvažiavo jis su nuskustais, plaukai geltoni, iszvažiavo 12 d. szio men. Kas duos man apie jl žinia gaus $10.00 dovanu.

Jonas Daugirda,
1113 Blair av., Scranton, Pa.

Pajieszkau jauno vaikino lietuvio, mokancžio gerai lietuviszka ir lenkiszka kalbas teip kalbiszkai kaip ir rasztiszkai; atsiszaukti reikia per laiszka tokiu adresu:

Henry J. Schnitzer,
141 Washington, st., New York, N. Y.

Pajieszkau savo broliu Latožu Antano, Motiejaus, Juozo ir seseru Urszules. Visi paeina isz sod. Keteriu, parap. Skaudviles, Raseiniu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Jokimas Latoža,
1436 Wentworth av., Chicago Hights, Ill.

Pajieszkau savo szvogerio Kazimiero Dvylaiczio, Suvalku gub., Marijampoles parap., pirmiau gyveno Tarpucziu kaime, o priesz iszvažiavima in Amerika Klevines kaime. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Kazimieras Merkeviczius,
610 N. Walnut st., Kewanee, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio Petro Kundros, Vilniaus gub., Traku pav., Varenos vals., Mergažerio kaimo, gyveno Shenandoah, Pa., ir Karaliaus Nadzeikos ir Jono Gaidžio, Marcinkoniu miestelio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

M. P. Miszkinis,
775 Montello st., Brockton, Mass.

Pajieszkau Ludviko ir Antano Pjetu Kauno gub., Vilkmerges pav., Traszkunu vol., Paszliliu s

Jos. Philipson,

Halsted ir 12ta gt.

Didysis Atidarymas!

Panedelyj, 26 d. berželio, 8 val. ryto mes atidarysime Didžiausia Krautuve Vakarineje dalyj ir viena isz Didžiausiu Chicagoje.

Szitas Didysis atidarymas bus pradžia didelių iszpardavimu iszkimu tavoru už labai žemas prekes, kurios nustebins krautuves Chicagos.

Kontroliuodami didelius laidynus tavoru per musu aplamini, Krasinio užsisakymo ir du didžiausiu vakaru dalies relaitinius sztorus; pirkdami ir parduodami visus savo tavorus už grynus pinigus, mes pereisime pigume visus ir ant visko.

Szita didele krautuve, užimanti apyminga vieta 118125 ketvirtaniu pedu, su kožnu daiktu užganedinanczių pirkejus, su geriausiais lietuviszkais pardavejais ir pardavejomis ir su žemiausiomis prekemis isz visu pajiegu stengsis ingyti ir palaikyti jusu prilankuma. Atminkite — Halsted ir 12ta ul., Didysis sztoras vakarineje dalyj. Dastatymas dykai in bile kuria dali miesto per unijinius vežimininkus.

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

Isz New Havenn, Conn. Mokejusiu sanariu vardai:

S. Cvirka $1.50. V. Yakavic, S. Yakavice, J. Muraszka po $1.00. K. Czepavicze 75c. K. Karpavicze 61c. R. Daujotas, P. Szulioskas, J. Vokietaitis, J. Verbyla, S. Adasiunas, J. Conka, O. Yesinskiene, A. Greivis, A. Ellis, J. Tareila po 50c. M. Rimavicziute, P. Petraitis, J. Džekas, M. Segevicziute, Ona Karalaitiene, M. Paulauskiute, A. Paliukeviczius, M. Czernauskas, M. Tareila po 25c. T. Kruzikas, Ch. Korlowski po 10c. Viso labo $13.31. Pinigai prisiusti Dr. Szliupui.

Jonas Tareila.

Lietuviszkas Dieninis Laikrasztis.

Kad Amerikoje ne tik didesnes tautos leidžia dieninius laikraszczius, bet ir mažiau skaitlingos, k. v.: Czekai, Kroatai, Slovakai, o Lenkai net kelis lygiai iszleidžia, tad kodel mes Lietuviai negaletume iszleisti bent viena?

Taigi asz su dviem draugais apsvarste dalyka, pasidrasinome iszleisti Lietuviszka Dienini Laikraszti, ne tai vien, kad sparceiaus atgaivinti musu tautybe, bet ir kad pasidalinti visomis dieninis Amerikos ir užsieniu žiniomis.

Kas linki tad matyti szita laikraszti insikunijusiu ir nori ji aptureti, tegul prisiunczia savo adresa pas

J. Naujokas and Co.,
Madison Sq. Sta. 157.
New York, N. Y.
[7—VII]

Mokytas isz Lietuvos ir czion Amerikoje barkiperis pajieszko vietos lietuviszkame ar lenkiszkame salune. Praszau atsiszaukti adresu.

Antoni Mineiko,
3312 Fisk str., Chicago, Ill.
(23—VI)

Pigiai ant pardavimo lietuviszkas karpetu fabrikas, su arkliu, vežimu ir visomis prietaisomis. Szis fabrikas nesza geresni pelna negu saliunas. Savininkas iszvažiuoja in kraju, todel parduoda pigiai. Dasižinokite po no. 1071 W. Madison st., Chicago, Ill.
[21—VII]

Pigiai ant pardavimo geras saliunas lietuviu apgyventoje vietoje, biznis nuo senial iszdirbtas. Savininkai iszvažiuoja isz miesto. Atsiszaukite pas,

P. ir M. Pociai,
3401 Auburn av., Chicago, Ill.
(30—VI)

Pigiai ant pardavimo lotai ant Morgan st. arti dvieju bažnycziu. Teipgi geras namas prie pat lietuviszkos bažnyczios. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoje.

Didelis Paveikslas.

Žingeidus, pilnas laisvos mislies ir satyriszkumo: — Pobiedonoscevo misijos ir caro kaili dirijanti Japonai; su prisiuntimu 10c. stempomis. Raszykite adresu:

J. Naujokas,
Madison Sq. Sta. 157. New York.
(30—VI)

Temykte!

Nauja aptieka atsidare su visokiais vaistais, szaknimis, trajanka ir daktariszka roda dykai terp 10 ir 12 val. isz ryto.

L. W. GOODMAN,
Lietuviszkai Lenkiszka Aptieka.
567 S. Halsted st., kerte 14tos, Chicago.

Lietuviu Laikrasztis

Iszeina kas sanvaite Peterburge su ilustracijomis didelio knygos formato, 16 puslapiu, paszvestas literaturai, mokslui ir politikai. Prenumerata ant metu kasztuoja Amerikoje 6 rub. Pirmesniuosius numerius galima gauti nuo pradžios.

Redakcijos adresas:
Peterburg, Ekaterininskij kan. No. 10

Lietuviu darbininku laikrasztis „Kova"

Talpina pilnas ir teisingas žinias apie judejima darbininku pasaulyje ir czia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eiles ir kiti visi tilpe rasztelial yra kiekviena užimanti ir pamokinanti.

Platinkite, draugai „Kova", vienintelį laikraszti, kurs gina žmoniu darbininku reikalus.

Preke: ant metu $2.00; ant puses metu $1.00.

Raszydami adresuokite szialp:

„KOVA,"
412 Siegel str., Philadelphia, Pa.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szlekį nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi szendieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik viliojimu piniguu nuo ligoniu. Jeigu tikite in teisybe ir reikalaujate pagelbos nuo užsikrecziamu lytiszku bei nerviszku ir kitokiu ligu (iszgydome nuo girtybes — nežinant galima induoti gyduoles) su musu Naujausia Methoda, nuo kurios tukstanczial pasigelbeio. Kas nori rodos, teprisiunczia už 10c. stempu, o gaus visa žinia kaip ir ka daryt.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South Eight Street, Williamsburg, Brooklyn, N. Y.

Broliai Lietuviai žinokite,

Kad asz užlaikau visokias knygas, Szkaplierius, Ražanczius, Abrozelius, Altorelius, 40 gatunku popieru gromatoms su gražioms kvietkoms, pavincrevonems ir dainelėms, tuzinas 25c.; lietuviszka trajanka 25c.; agentai ant popieru gauna gera rabata; raszydami lai.szka indekite už 2c. stempa.

J. Ignotus, (7—7)
13 Diamond square, S.S. Pittsburg, Pa

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Geriausia užeiga pas SAM JOCI,

837 C... nsville ave., E. St. Louis, Ill.

Lietuviszkas saliunas, nakvynes, ir ruimai pavieniams. Teipgi siuntimas pinigu in visas dalis svieto. Prekes pigiausios, priemimas geriausias. [4—8]

Farmos ant pardavimo.

Geriausia sekcija vidurinej New Yorko valstijoj, 50 akru už $900, 72 akrai už $1200, 133 akrai už $2000. Geros triobos, geriausias vanduo, su apsauga girios, ant lengvu iszmokesczių. Jau kell lietuviszki farmerial gyvena czion. Raszant nems žinioms indek už 2c. stempa.

GEO. KLEEK, Poolville, N.Y.

NEKLAUSK KODEL

asz juokinosi ir esu linksmas o tu susiraukias ir sergantis, nes visi žino kad John's Elixir mane iszgyde kury asz pirkau pas John's Supply House didžiausioj gyduoliu krautuvej visoj Amerikoj kurt suteikia žmonem geriausia vaistus už neiszpasakytai žema preke, nuo 25c iki $1.00. Del kožnos ligos yra vienas atskyrus vaistas. Serganczius padaro sveikais o silpnus tvirtais. Kožnam nusluncziа didely gyduoliu kataloga dykai, kuriame yra aprasayta su virsz 50 ligu ir kalp nuo ju iszsigydyti. Kožnas žmogus gali but pats savo daktaru turedamas szita kataloga. Turime tukstanczius palindytjimu nuo žmoniu kurie iszsigyde su musu gyduolem ir nekasztavo daugiau kalp $1.00. Raszyk szendieu praszydamas katalogo. Gana but susiraukusiu, gana valtot, gana keutet skausmus ar kokius neprlim numus kuno, gana but nuhalusiu, silpnu ir turet spuogais nuversta veida. Vartok musu vaistus o liksi sveiku.

JOHN'S SUPPLY HOUSE 21 Sta. K. CHICAGO, ILL.

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas regulatorius, ausukla užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moterisškas, 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukszta, graziai iszkvietkuotas. Tikrai geral laika rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnu, kalpo geriausiai laika laikantis; gvarantuotas ant 25 metu.

Szy laikrodely pasiunsime C. O. D. ant kiekvieno adreso, su paveiyjimu iszegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rasztome, užsimokek expresui $5.75 ir atvežimo kasztus ir pasilink laikrodely, jei ne, nemokek ne vieno cento. Atmink, kad už tok pat laikrodely kitur mokesi $25.00. Prie laikrodelio dėjo priedelame 14K auksinta labai gražu lenciugely su kompasu dykai.

Excelsior Watch Co.,
900 Central Bank Bldg, Chicago.

Dykai auksinis Laikrodelis.

Mes duodame szita naujausios mados Amerikoniszkais widurinais Laikrodeliais geral laika rodanti, visai dykai tam, kurs parduos 24 artikulukus musu bižuterijos po 10c. kožna. Lukszta lyjo ir redo kaip laikrodžio gvarantuoto ant 25 metu. Raszyk tuojaus, o mes tuojaus prisiusime bižuterija ant pardavinejimo. Kada isz parduosi prisiusk mums $2.40 ir gausi szi laikrodeli su lenciugelis dykai.

Crown Jewelry Co.,
Dep't 23. 163 Randolph st., Chicago, Ill.

PREKYSTE: Auksinių ir Sidabrinių tavorų, visokių muzikališkų instrumentų, gromatoms drukuojamų mašinėlių, ir kitokių tavorų.

Kožnam kuris atsiųs už 2 centus markę, prisiųsiu Naują lietuvišką **Kataliogą** dykai. Kuriame yra šimtai visokių daiktų paveikslai ir prekės, iš kurio matysi jog mano tavorai pirmos kliasos, o prekės prieinamiausios.

Apsteliavimus atlieku greitai, ir išsiunčiu į visus Amerikos miestus. *Adresas:*

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

PIRKITE UKES LIETUVISKOJ KOLIONIJOJ

"VALYNIUS" Rapleu paviete, Missouri valst.

Nedekite savo sunkiai uždirbtu grasziu in bankas, kurios bankrutija, arba besantiniszki banku virszininkai prapuldo jusu užcedijimus.

Žeme yra geriausia banka padejimui jusu pinigu, kurios vagis neiszplesz, ugnis nesudegins, vanduo nenuplaus, o kuri su laiku atnesz jums szimteriopa pelna.

Panorekite iszvengti straiku ir bedarbes, kurie szi meta vis inima didesni apemi, apsigyvenkite ant žemes, kuri visuomet jus iszmaitys, duodama užtikrinima ateitej.

Turime tukstanczius akru geros ir derlingos žemes geriems ir darbsztiems lietuviszkiems žemdarbiams, darbininkams ir amatninkams, norintiems užvesti uke; kur klimatas yra sveikas ir priimnas: kur žiema trumpa ir lengva, o vasara ilga ir vidutiniszka: kur ant tamsiai pilkos szlynines dirvos, apstingos vandenials, sirpsta visoki javai ir žoles; kur vaisiai ir daržoves greitai prispeja ir atnesza dideles kainas [prekes], kur vanduo tyras, sveikas ir pilnybeje: kur medžiai statymui ir kurui pigus ir didelíame daugyje; kur geležinkeliai perkerta laukus, o siuntimas bei turgviete tinkama ir czia jau; kur ukininkas isz priežasties lengvos žiemos apskritus metus gali dirbti ant lauko.

Apsigyvenkite lietuviszkoje kolionijoje "Valynius",

kadangi nėra aplinkinės sziaurėje ar rytuose, kuri galetu duoti ukininkui tjek geru ir pelningu iszlygu, kaip musiszkė. Meskite pavojingus pabrikus ir prigavingas kastynes, o užsidėkite sau ir saviszkiams locna pastoge ir ukininkybe.

Nelaukite ilgai, bet pirkite dabar, kol žeme pigi ir galima iszsirinkti geriausius plotus. Musu žeme tik 6 val. važiavimo atstu nuo didelio miesto St. Louiso, 4 myliose nuo miestelio Doniphan ir 8 myliose nuo Poplar Bluff.

Parduodame parinktina žeme nuo $8 iki $12 už akeri, ant labai tinkamu iszlygu. Pilnus rasztus žemems kožnam perkancziam padarome dykai, teipgi gražiname geležinkelio kasztus pirkusiems nuo musu žeme.

Ekskursijas in žemes daromekas pirmas ir treczias utarninkas menesio; geležinkelio tikletas pigus in te ir atgal. Persitikrinkite patys savo akimis, teip lygiai kaip ir tie, kurie jau tesyra pirke ir džiaugiasi isz to rekomenduodami kitiems.

Del visokių artesniu žiniu, žemlapiu ir iliustruoto apraszymo raszykite adresu:

Lithuanian Colonization Co. Charles Peters, Gen. Agent, arba K. Žychlinski, Manager,
217-220 Manhattan Bldg., 315 Dearborn st., Chicago.
Vaičaitis lituviškasztovas.

JEIGU SLENKA PLAUKAI

tai nelauk kol jie visiszkai nuslinks. Dailus, tankus ir ilgi plaukai padabina žmogu ir yra didžiausiu grožybes turtu. **John's Hair Invigorator** sulaiko slinkima plauku, sutvirtina szaknis, insteigia spartu augima ir vieton iszpuolusiu atsaugina naujus, szvelnius, dailius ir ilgus plaukus. Isznaikina pleiskanas ir visokius necyzstunus galvoje. Žilus plaukus sugražina in naturaliszka parva. Tukstanczial žmoniu apsisaugojo nuo praplikimo variodami John's Hair Invigorator. Kam valkszcziot su nedailiais, retais, nutriuzusiais plaukais ar praplikusia galva kad galima užsiauginti dailius ir ilgus plaukus. Preke $1.00 už butely, 6 buteliai už $5.00. Didelis gyduoliu katalogas dykai.

John's Supply House, 21 Sta. K, Chicago.

DR. B. M. ROSS

Daneszu visiem kad sziose dienose asz perkeliau savo ofisa ant

167 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506. 5to FLORO
CHICAGO, ILL.

Czionai su dadejimu yvairiu elektrogydancziu masziniu ir instrumentu, esmu pasirenges priimti ligonius ir isztirti ju ligas su dideliu pasisekimu. Per su virsz 22 metu asz savo praktika paszvencziau vien ant gydymo užsisenejusiu ligu ir pertai szendien esu pasekmingiausias specijalistas visoj Chicago. Mano gygyduoles nesiranda jokioj aptiekoj, nes jos yra mano išrastos ir man vienam tik žinomos. Per laiszka arba asabiszkai duodu roda dykai.

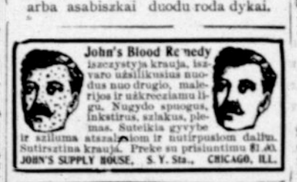

John's Blood Remedy iszczystyja krauja, iszvaro užsilikusius nuodus nuo drugio, malerijos ir užkrecziamu ligu. Nugydo spuogus, inkstirus, szlakus, plemas. Sutekia gyvybe ir atsilauna atsazalpiem ir nutirpusiem dalim. Sutiraytina kraujų. Preke su prisiuntimu $1.00. JOHN'S SUPPLY HOUSE, S. Y. Sta., CHICAGO, ILL.

Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

[Laboratory 818 Bedford Ave.]

Naujausiai Iszrastos Medicinos: Naujaususu vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai atsugina, slinkima, pleiskanas, papuerkus ir daugel kitu ligu su naujau siu budu Kadikai gydymas. paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagelbos prisiunsiu kopija garsaus recepto dykai. Ne O.O.D. ne apgavingus vaistus, tiktai recepta. *Perskaitykite szia pasarga ATSARGAI.*

Szi pasarga yra vyrams sugriautos nerviszkos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papilde. Klausykite mano patarimo. Sustokite bande patentuotus apgavingus vaistus, elektriszkus diržus, "specialistus" ir kitus netikusius be vertes gydymus. Nao diržu nepagydyite, o nuolatai vartadami vaistus sunaikysite pilvo žiebezijims, užnuodinsite visa sistema ir padarysite savo liga neisgydoma.

Daug metu asz kentejau savo jaunystes klaidas, nerviszkuma, naktinius tekejimus, skoka vyriszkumo, silpna atminty, stoka ambicijos, neramuma, gediniguma, strenu skaudejima, visatiny nusilpima ir t. t. kalp palikstas pirkau ir vartojau visokias patentuotas gyduoles ir viska ka tik iszgirdes. Ant galo buvau priverstas važiuoti in Europa pagelbos jieszkoti pas garsu daktara, kurs mane ir iszgyde.

To daktaro recepta, pagal kuri man vaistai buvo užraszyti, asz ir dabar turiu pas save. Kalp tai sunku yra pagyti nuo tu ligu asz žinau isz patyrimo, todel asz noriu ir kitus pagelbeti. Kas man apraszys savo liga, asz jam pasiuntiu užpecetytame laiszke to recepto kopija su patarimais dykai. Asz jau gavau szimtus laiszku isz visu szalos szalies krasztu nuo vyru, kurie rasze kad imdami vaistus pagal szy recepta visiszkai pagijo, teip kaip ir asz.

Recepte užraszyti stiprus bet nevodingi vaistai ir receptas teip paraszytas kad vaistus galima gauti kiekvienoje geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gave recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka užsetilnoti vaistus, tai paraszkite man, o asz jums juos czia Chicagoje pasirupinsiu ir prisiunsiu. Asz nesunecziu C. O. D. kad isz viliotų nuo jus pinigus, arba parduoti jumis vaistus, kurtu jus nenorite. Jeigu patemyjite mane kame nors neteisingu, galite tai pagarsyti ažitame pacziame laikrasztyje.

Szi pasarga gal nebus daugiau garsinama, talgi raszykite man sziandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykai tuojaus. Szy pasiulitima asz gallu atlikti be jokiu jums kasztu. Adresuokite:

C. Bentson, P. H. box 655, Chicago, Ill.

Kuzminski & Yondorf

73 Dearborn St.
TURTENYBE IR PASKOLOS.

Skolina pinigus ant lengvų išlygų namų statymui. Agentai už atvestus kostumerius bus kuogražiausiai traktuojami.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedelioms tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Canal 7082.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

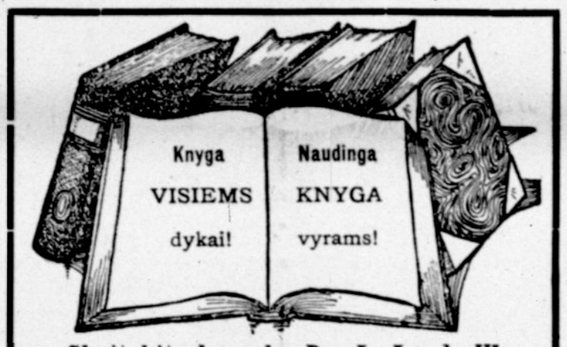

Skaitykite ka sako Dr. L. Landes!!!

Aš turiu didžiausią praktiką terp Lietuvių Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišvenčiau gydymui vyriškų ligų speciališkai.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsiimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad Jusų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekviename reikale atsišaukite į mane ypatiškai ar per laišką.

Ligas puslės ir inkstų, kraujo ir išbėrimo ligas, blogą atmintį, pražudytą vyrišką pajiegą per savižnybę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsilieka be skausmų.

Aš tukstančius išgydau vienais metais.

Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.

Aš galiu jums namie bunant išgydyti jus, jei negalite atsilankyti.

Atsiminkite reikale atsišaukti ar rašyti pas

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiųskite 4c. markėmis, o aplaikysite Dr. Landes naują knygą turinčią 32 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaitę nesigraudysite

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru
..... pas .....
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

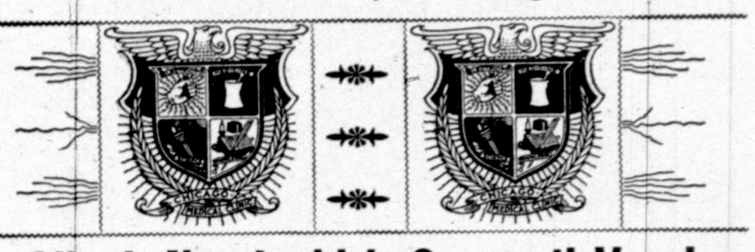

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, mes **gvarantuojam** nuodugnį išgydymą, kuris pasilieks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, mes gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu mes rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems isdirbas: **Karunos, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

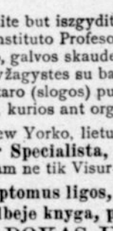

Guodotiniems Kunigams isdirba: **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

F.P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3643.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civilisztkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.
Tel. Yards 6046

COLLINS MEDICAL INSTITUTE

Seniausias, su geriausiu pasisekimu gydime, Medikaliszkas Institutas Amrikoje

Jei žinai savo liga ir nusibodo metyt dykai piningus daktaramas, kurie Jumis ne **iszgyde, tad tuojaus atsiszaukit, pas Specialistus, žinomo visiems Didziausio Instituto.**

Daugybes žmoniu serga, nutrotija vilti iszgydimo, vien per ne tikra gydima, kad ir patis žinodami, jog sveikata yra neapiprekiuotas turtas, **kuri koznas zmogus gali aptureti, tik atsiszaukite ant vardo:**

Dr. E. C. Collins Medical Institute apraszant liga, o jis duos jums roda ir tikra kelia apturejimo sveikatos.

Kamgi vargintis ligomis, jog gali buti **iszgyditas, su mažais kasztais apturint pirmutinia gera sveikata ir but laimingu.**

Vaistai sutaisyti per **Dr. E. C. Collins Med. Inst.,** kureme yra ant kožnos ligos tam tikras Specialistas, taip pasekmingi, jog visada atsiekia pilnai mierius iszgydime, vartojant pagal užraszyma ir pamokinimus. **Tukstanczei žmoniu yra iszgyditi per Specialistus, apdovanotu gamtos su talentais, ir nera ligos, kurios je negalietu iszgydit.**

Isz padekavoniu, kurios szimtais ateina kozna diena-perskaityk nors keleta:

Iszgydita gumbo liga, diegliu apturetus po gimdimui ir baltosios tekejimo.

Johana Periciene,
Box 13, Brazil, Ia.

Brangus Profesoriau:—

Per 3 metus vargino mane nerviszkumas — ir abelnas nusilpnejimas, vyduriu gielimas, gumbo liga ir baltos ant drapanes. Jokios naudos neatnesze jeszkant pagelbes pas daktarus ir vienam Klinike net Aparacija padare, bet mano padejimas vis daresi suukesnis ir kaip su viena koją grabę stovejau jaunysteje. Vienok ant rodos savo drauges parasziau laiszka pas jumis, ir kaip at siuntet vaistus, kuriuos vartojau per dvi nedelias, pasilikau sveika ir laiminiga, už tai tegul Augszcziauses jumis laimina savo nepabaigtoms loskoms, asz esu jums labai dekinga per amzi už iszgydina, ir tegul svietas jumis garbina kaip ir asz visada

Mare Wajeriene,
242 Sweet Ave., Buffalo, N. Y.

Iszgitas nuo nerviszkumo, vyduriu ligos, abelnosnusilpnejimo ir reumatismo.

Frank Malnarikas,
Box 16, Ferry, So. Dac.

Milimas Profesoriau:—

Tukstantinias padekovanes siunczіu jums, už iszgydima mane nuo litiszku ligu, nuo kuriu macziausi jog gyvas budams, esu numerelis; vietynei daktarai tik mano pinigais davanai naudojosi, o asz ligą ir nuliudymu bet kaip puoliausi prie jus, tai tabar esu sveikas ne tik litiszkai, bet pranuole visi diegliei krutineje ir kankinantis kosulis in-gitas per netikra gydima, mano Chroniszkos ligos. Sakau neapsakomai esu dekingas, jog asz dar galiesiu ant pasaules save skaityt už laiminga, tik per jus Auguszta Moksla ir iszgydima.

Su guodone **Jos. Blazukas,** Bridgeport, Ceun.

Skaitytojau! Ir galite but **iszgyditas,** kaip ir je, jeigo Jumis vargina žemiaus paminetus ligos: per Didziausio Medikaliszko Instituto Profesoriu nuo Ligu: plaucziu, kosulio, viduriu ligas, kpenu ir inkstu. kraujo ligas, Reumatismo, galvos skaudejimo. Skuros (uodos) niežejimo, litiszkas silpnybes ir slaptas vyru ir moteru ligas. Savžagystes su baisioms pasekmems, nervu ligas, miegustuma, diegliu ligas, abelno nusilpnejimo. Kataro (slogos) pusles, seklos nubegimo, galvos spiegimus, geltligę, kaip virszutynes taip vidurines ligas, kurios ant organismo atsiranda ir. t. t.

Jei toli gyveni nuo New Yorko, lietuvyszkai apraszyk savo silpnybes kiek gali aiszkei ir po isztyrimui **ju per Profesoriu ir Specialista,** bus pritaikiti ir sutaisyti vaistai, nuo kuriu tikrai busi iszgyditas. Vaistus iszsiunczіam ne tik Visur Suvienytose Valstijose Amerikos, bet in Mexica ir Canada.

Jei nesupranti symptomus ligos, kurie Jumis vargina, atsiusk keleta stampu, o bus prisiusta lietuvyszkoje kalbeje knyga, paraszyta per Profesoriu Dr. E. C. COLLINS 128 puslapiu didume „VADOVAS IN SVEIKATA" ir joję visas szakas ligos atrasite aiszkei.

REIKALAUK IR SKAITYK TA KNYGA.

Ta knyga labai naudinga ne tik sergatiems, bet ir sveikiems, kurie jau tukstanczius žmoniu iszgelbeje ir laba' žingeidi kaip vyrams taip moteriems seniems ir jauniems, joję yra dideli koleravoti paveikslai, atidengia daug paslaptybiu zmogaus kuno subadavoji mo taipat paslaptys litiszko ir laimingo gyvenimo, kožnam reikalaujanczіam, je bus prisiusta; atsiszaukiant ant vardo

DR. E. C. COLLINS
MEDICAL INSTITUTE,
140 W. 34th Str., New York, N. Y.

Valandos Instituto, kozna diena nuo 10 iki 5 val po piet. Nedelioms nuo 10 iki 1 val po piet.

KAME TAVO AMBICIJA?

Be abejonės, prie savo kasdieninio darbo — jei turi liuosas valandas pamislyti apie save — sprendi apie savo ateigą. Jei esi jaunas, kur gyvenimas tik pradeda rodyti kelią svietiškų gėrybių, tu jautiesi, kad tau priklauso gera jų dalis. Jei esi gyvenimo subrendyje, tai yra viduramžyje, tai tu tikrai sumoniauji sutverti kuogeriausią ateigą. **Tu žinai gana gerai, kad turtų nesukrausi ir gyvenimo lengvesnio nepadarysi per darbą.** Tas yra atsiekiamas tik vienu keliu, o tuo yra

Uždejus Sau Pirklybą.

Tas yra lengva, jei tu žinai kaip. **Tau turi pasisekti.** Jei tu dirbi, tai tu nusidirbsi ir nusigaluosi ant daugelio metų, kuriuos tu galėtum džiaugtis gyvenimo, liuonu ir **laipsniškai praturtėtum, uždėjęs krautuvę ir uždėjęs ją priderančiai. Mes esame vedėjais naujiems pradininkams prie tikro pasisekimo.** Kaip ne maži tavo pinigai rodytųsi tau šitam tikslui, pasiklausk mus žodžiu ar per laišką, o mes suteiksime tau visas butinas apskaitas ir visokias praktiškas žinias, kurios pakėlė tukstančius žmonių dirbusių dieną į diena ir padarė juos pasekmingais pirkliais su puikiomis krautuvėmis, gražiais sandėliais ir turinčiais geriausią vaisbą apygardės. **Mes pasirengę ir žinome kaip** pradėti tau pirklybą su geru pamatu, teip lygiai kaip mes esame padarę keliems tukstančiams kitų kas metas. Mes esame didžiausiais aprupintojais retailinių krautuvių abelnais tavorais ir turime vardą esančių **Tikru Namu** geriausių tavorų, geriausio apsiėjimo, spartumo ir žemų kainų Amerikoje. Jei tu nori sutverti ateigą sau ir savo artymiemsiems, nelauk bet pasirodavok **šiądien su.**

Lyon Brothers,

Geriausiais Wholesale Pardavejais Visokiu Abelnu Tavoru Amerikoje.

Madison, Market ir Monroe ul.

INSTEICTA 1872

MES PARDUODAME PIRKINIUS VIEN TIK PIRKLIAMS.

Visoki tavorai reikalingi ant 4 dienos Liepos (Fourth of July), jau yra gaunami pas mus.